

saM revista

SERVEI D'ASSISTÈNCIA MUNICIPAL

número 22

Àmbits

JURÍDIC

Reducció de jornada per paternitat amb el 100% de la retribució

RECURSOS HUMANS

Comportaments laborals responsables davant la generalització de l'accés a la tecnologia

MEDI AMBIENT

Agendes 21 i el paper dels ajuntaments i consells supramunicipals

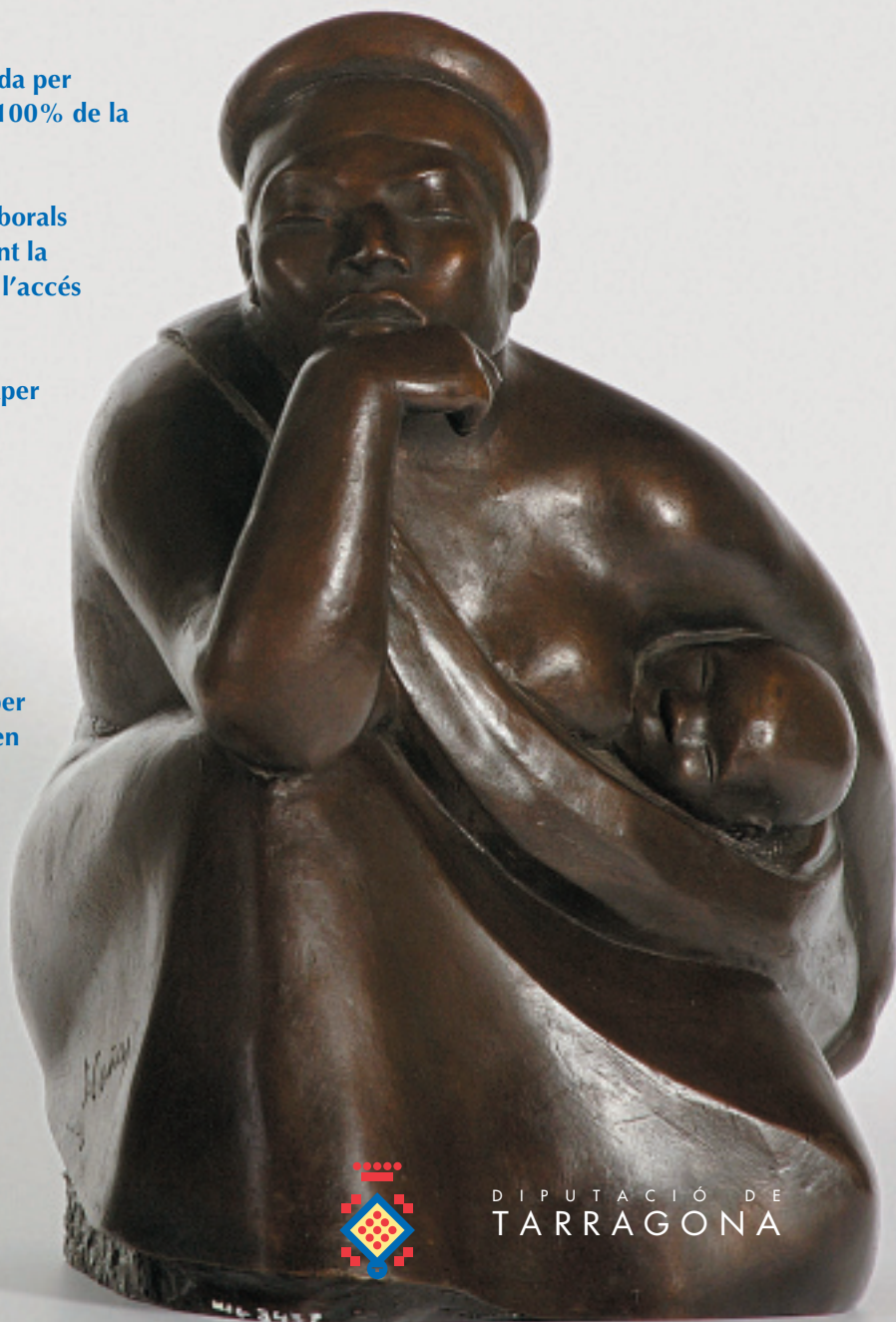
Col·laboracions

JURÍDIC

La responsabilitat dels ajuntaments per la seva passivitat en el control de la contaminació acústica

URBANISME

Perspectives per al sòl no urbanitzable del rerepaís: metropolització i altres. Activitats, infraestructures i rompudes

DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA

Josep Cañas i Cañas "Maternitat distreta"

Sumari

Presentació 3

SAMcalendari 4

Breus 6

Àmbits

JURÍDIC

Reducció de jornada per paternitat amb el 100% de la retribució 10

RECURSOS HUMANS

Comportaments laborals responsables davant la generalització de l'accés a la tecnologia 13

MEDI AMBIENT

Agendes 21 i el paper dels ajuntaments i consells supramunicipals 14

Col·laboracions

JURÍDIC

La responsabilitat dels ajuntaments per la seva passivitat en el control de la contaminació acústica 18

URBANISME

Perspectives per al sòl no urbanitzable del rerepaís: metropolització i altres. Activitats, infraestructures i rompudes 22

L'entrevista 26

PORTADA:

Josep Cañas i Cañas.
Banyeres del Penedès 1905-2001.
Maternitat distreta.
Bronze 60x43x43 cm.
L'any 2005 es commemora el centenari de l'escultor Josep Cañas.

CRÈDITS

EDITA: DIPUTACIÓ DE TARRAGONA
Servei d'Assistència Municipal (SAM)
DIRECCIÓ TÈCNICA: Francesc Cid
REALITZACIÓ I COORDINACIÓ: Montserrat Martínez
TÈCNICS EDITORIALS: Jordi Bresó - J. Carlos Martínez
FOTOGRAFIA: Arxiu
CORRECCIÓ: Àngels Grau
IMPRESSIÓ: Ind. Gràf. G. Gibert, SA
DIPÒSIT LEGAL: T-273-1999

Servei d'Assistència Municipal
Passeig de Sant Antoni, 100
43003 Tarragona
Tel. 977 29 66 50
Fax 977 29 66 49
E-mail: sam@altanet.org
Web: www.sam.altanet.org

La Diputació de Tarragona no comparteix necessàriament les opinions dels col·laboradors de la SAMrevista.

Presentació

HA ARRIBAT NADAL. COM CADA ANY, TINC LA IMPRESSIÓ QUE ELS CARRERS DELS NOSTRES POBLES I CIUTATS S'HAN ANAT OMLINT D'UN AIRE ESPECIAL DE FESTA, PLE DE RETROBAMENTS, DE MOMENTS DE JOIA. POC A POC ENS ADONEM QUE ANANT A LA FEINA O TOT PASSEJANT ANEM TROBANT MÉS GENT DE L'HABITUAL I, A MÉS, ÉS GENT IL·LUSIONADA, ATRAFAGADA FINS I TOT, PERÒ SENS DUBTE AMB UNES CABÒRIES UNA MICA DIFERENTS I ELS ELECTES NO EN SOM UNA EXCEPCIÓ. TENIM, AIXÒ SÍ, UNES CONDICIONS ESPECIALS QUAN ENS REFERIM A LA GESTIÓ PÚBLICA.

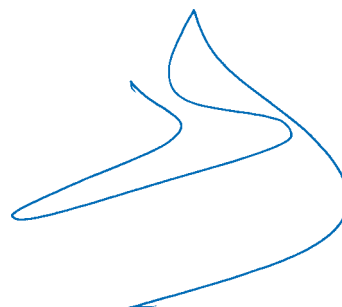
En aquestes dates, s'acaba un exercici pressupostari i s'inicia un de nou. En els mesos i dies anteriors, tots plegats, independentment si estem a govern o a l'oposició, hem hagut de fer un treball –intens, sovint ajustat en els terminis– per tal de determinar cap a quina de les moltes prioritats adreçàvem els recursos municipals o del consell comarcal o de la Diputació. De fet, si algú segueix els plenaries on es discuteixen, i en expressió administra-

tiva si s'escau s'aproven, els pressupostos anuals, de ben segur que podrà sentir allò d'estem fent el ple més important de l'any. Realment ho és i més si, com és costum, emmotllem el pressupost a la previsió d'allò que volem assolir des de la nostra administració. D'una forma clara i expressa estem explicant en números cap a onensem dirigir l'activitat del nostre ajuntament i com ho pensem finançar que és l'altra de les preocupacions dels responsables públics.

Planificació, això és en definitiva fer el pressupost, que ha d'anar conjuntament amb un esforç de transparència i comunicació cap a la ciutadania, perquè els responsables municipals no som altra cosa que uns gestors d'allò que és de tots. Transparència que no ha de ser únicament equivalent a dir les coses boniques, de traslladar les grans accions o els events significats per la seva espectacularitat sinó que ha de compondre-se d'una expressió simple, sense complicacions, d'allò que volem fer i de com pensem pagar-lo.

Planificació que vol dir pensar en l'any, l'exercici pressupostari que s'obre davant nostre i pel qual voldria fer arribar des d'aquestes pàgines els millors desitjos d'encert en la gestió de les administracions locals que, de ben segur, voldran dir un futur més pròsper per a tots.

Bones festes!

Joan Aregio Navarro

President de la Diputació de Tarragona

SaMcalendari

GENER

1. IRPF

Fins el dia 20 de gener l'ajuntament haurà de presentar a la Delegació d'Hisenda la declaració de les quantitats retingudes en el quart trimestre de l'any anterior i el resum anual.

- Retencions i ingressos a compte de rendiments del treball.
- Quart trimestre de l'any anterior. **Model 110**
- Resum anual. **Model 190**

Fins el dia 20 de gener es presentarà declaració de la retenció practicada el trimestre anterior per rendiments procedents de l'arrendament d'immobles urbans.

2. IVA

Fins el dia 1 de febrer es presentaran els impresos 300 (règim general) i 311 (règim simplificat) corresponents al quart trimestre de l'any anterior. També es presentarà l'imprès 390 de resum de l'any anterior.

3. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE L'EXERCICI ANTERIOR

El pressupost de cada exercici es liquidarà, quant a recaptació de drets i pagament d'obligacions el 31 de desembre de cada any, segons el TRLRHL. La liquidació del pressupost es farà per l'ens local abans del primer de març i s'aprovarà pel president de la corporació, previ informe de la intervenció. De la liquidació del pressupost se'n donarà compte al proper ple en la primera sessió que tingui lloc.

4. DEUTE PERPETU A FAVOR DELS AJUNTAMENTS

Els ajuntaments que tinguin inscripcions nominatives de deute perpetu han de tenir en compte que aquestes inscripcions degudament facturades, s'han de presentar, a la intervenció d'Hisenda de la seva província, perquè els siguin liquidats i reconeguts els interessos corresponents al venciment del trimestre anterior.

FEBRER

1. CONVOCATÒRIA DE LLOCS VACANTS RESERVATS A FUNCIONARIS D'ADMINISTRACIÓ LOCAL, AMB HABILITACIÓ DE CARÀCTER NACIONAL

Els presidents de les corporacions locals amb llocs vacants aprovaran la convocatòria i la trametran durant els deu primers dies de febrer de cada any a la comunitat autònoma respectiva per a la seva publicació conjunta dins la segona desena del mes, segons estableix l'article 19 del RD 1732/1994, de 29 de juliol, sobre provisió de llocs de treball reservats a funcionaris d'Administració local amb habilitació de caràcter nacional.

2. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE L'EXERCICI ANTERIOR

El pressupost de cada exercici es liquidarà, quant a recaptació de drets i pagament d'obligacions al 31 de desembre de cada any, segons el TRLRHL. La liquidació del pressupost es

CALENDARI D'ACTIVITATS GENER,

Unitat d'Assistència General Desconcentrada

Servei d'Assistència Municipal

ACTIVITATS COMUNES TOTS ELS MESOS DE L'ANY

1. Revisió contínua del padró municipal

D'acord amb la Llei 4/1996, de 10 de gener, de modificació de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local (en endavant LRBRL), en relació amb el padró municipal i amb la normativa de desenvolupament dictada per l'INE, mensualment s'han de trametre a aquest ens les variacions produïdes en el padró d'habitants.

Els ajuntaments, d'acord amb l'article 81 del Reglament de població i demarcació territorial de les entitats locals, aprovat pel RD 2612/1996, de 20 de desembre, de modificació del RD 1690/1986, d'11 de juliol, han d'aprovar la revisió dels seus padrons municipals amb referència a l'1 de gener de cada any, formalitzant les alteracions portades a terme durant l'exercici anterior.

2. Cotització al règim general de la Seguretat Social

Abans de cada final de mes s'han de presentar els impresos TC1 i TC2 del personal laboral, funcionaris integrats (procedents de MUNPAL) i funcionaris de nou ingrés (no pro-

cedents de MUNPAL), separats per grups, corresponents al mes anterior.

3. Estadística d'edificació i habitatge

Dins els deu primers dies de cada mes s'han de presentar a la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge, els qüestionaris corresponents a les llicències d'obres atorgades el mes anterior, i l'estadística d'edificació i habitatge establerta a l'Ordre de 29 de maig de 1989, de normes per a l'elaboració de l'edificació i habitatge.

4. Dipòsit de detinguts

D'acord amb l'Ordre de 20 de juliol de 2000, del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, i per tal de percebre les quantitats assignades, els ajuntaments que disposin de custòdia de detinguts han de presentar, cada mes, a la Conselleria de Justícia (Presó de Tarragona) mitjançant certificació acreditativa, el nombre de detinguts o presos per dia, amb indicació de les circumstàncies personals, expedida pel secretari de la corporació o per l'encarregat del dipòsit, amb el vistiplau de l'alcalde, on s'acompanyarà còpia certificada de les ordres de

FEBRER, MARÇ I ABRIL DE 2005

detenció, presó, trasllat o llibertat dictada per les autoritats judicials.

5. Tutela financera

L'Ordre de 28 de juny de 1999 del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat va modificar la informació que han de trametre els ens locals i els ens dependents en les sol·licituds d'autorització i en les comunicacions, relatives a la concertació d'operacions de crèdit.

Els deu primers dies de cada mes, els ens locals, els seus organismes autònoms i les societats mercantils de capital íntegrament local han de comunicar a la Direcció General de Política Financera les operacions de crèdit de termini igual o inferior a un any, formalitzades o avalades durant el mes anterior. Aquesta comunicació s'ha d'efectuar mitjançant la tramesa del model CT «Operació de tresoreria» que recull aquesta ordre.

D'altra banda, també han de comunicar a la Direcció General de Política Financera, les operacions de crèdit no subjectes a autorització, de termini superior a un any, que haguessin realitzat. Aquesta comunicació es farà durant els deu dies primers del mes següent al de la formalització, en el mateix ordre amb el que han estat formalitzades.

6. Informació de l'execució del pressupost i dels moviments de tresoreria

El RDLeg 2/2004, de 5 de març, que aprova el Text refós de la Llei d'hisendes locals (en endavant TRLRHL) estableix que l'interventor haurà de trametre al ple, informació de l'execució del pressupost i del moviment de tresoreria en els terminis i amb la periodicitat que estableixi el ple.

7. Llicències

El Decret 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals, estableix l'obligació de donar publicitat, al tauler d'anuncis de la corporació, dels acords o resolucions de l'atorgament de llicències.

8. Activitats recreatives i els establiments públics

La Llei 10/1990, sobre policia de l'espectacle, les activitats recreatives i els establiments públics, estableix que els ajuntaments han de comunicar a la Delegació Territorial de la Generalitat a Tarragona les resolucions relatives a llicències d'obertura de locals dedicats a espectacles i d'establiments de pública concurrència, i també els canvis de titularitat, de raó social o de domicili a l'efecte de les notificacions.

farà per l'ens local abans del primer de març i s'aprovarà pel president de la corporació, previ informe de la intervenció. De la liquidació del pressupost es donarà compte al ple en la primera sessió que tingui lloc.

3. PUBLICACIONS DE L'OFERTA PÚBLICA D'OCCUPACIÓ AL BOE I DOGC

MARÇ

1. Liquidació de pressupost de l'exercici anterior

Tal i com estableix l'article 193.5 del TRLRHL, abans de finalitzar el mes de març s'ha de trametre còpia de la liquidació del pressupost a la Delegació del Govern de la Generalitat i al Ministeri d'Economia i Hisenda.

2. RELACIÓ D'OPERACIONS AMB TERCERES PERSONES

Durant el mes de març els ens locals han de presentar a l'Administració d'Hisenda, tal com estableix l'article 6 del RD 2027/1995, de 22 de desembre, pel qual es regula la declaració anual d'operacions amb terceres persones, la declaració anual d'operacions realitzades a l'exercici anterior, relacionant les adquisicions en general de béns o serveis que efectuin al marge de les seves activitats empresarials o professionals o, fins i tot, quan no realitzin activitats d'aquesta naturalesa.

Les administracions territorials hauran de relacionar les subvencions o ajudes donades a càrrec dels pressupostos generals. Aquesta declaració s'haurà de fer quan en el seu conjunt, per a cada persona o entitat, s'hagi superat la xifra de 3.005,06 EUR durant l'any natural corresponent. Es realitza amb l'imprès 347.

3. PUBLICACIÓ D'INFORMACIÓ MUNICIPAL

Trimestralment, les capitals de província, les poblacions de més de 50.000 habitants (ROF) i aquelles poblacions que segons la LRBL sigui obligatori, han de publicar un butlletí d'informació municipal on s'insereixi un extracte dels acords i de les resolucions adoptats.

4. DECLARACIÓ A L'ACA DEL RESUM ANUAL DE LA FACTURA DEL CANON DE L'AIGUA

D'acord amb l'article 40.21 del Decret 103/2000, de 6 de març, pel qual s'aprova el Reglament dels tributs gestionats per l'Agència Catalana de l'Aigua, s'estableix que totes les entitats subministradores han de presentar, fins el 31 de març de cada any, i per cada municipi que proveeixin, una declaració resum de l'any anterior ajustada al model A30, que s'incorpora a l'annex A-5. Aquestes declaracions resum contindran la determinació del saldo pendent repercutit en les seves factures i no percebut dels abonats al final de l'any.

ABRIL

1. IRPF

Fins el dia 20 d'abril els ajuntaments hauran de presentar a la Delegació d'Hisenda la declaració de les quantitats retinudes en el primer trimestre de l'any.

2. IVA

Fins el dia 20 d'abril s'han de presentar els impresos 300 (règim general) i 310 (règim simplificat) corresponents al primer trimestre de l'any.

3. ARMES

Durant el mes d'abril, el RD 137/1993, de 29 de gener, pel qual es regula el Reglament d'Armes, estableix que s'haurà de passar revista anual de les armes reglamentàries de la policia que depèn de les corporacions locals, davant dels seus comandaments.

CONVENI DE COL·LABORACIÓ AMB L'ASSOCIACIÓ AMNISTIA INTERNACIONAL

La Diputació de Tarragona ha signat un conveni de col·laboració amb l'Associació Amnistia Internacional per tal de donar a conèixer als ciutadans de la nostra demarcació la Declaració Universal dels Drets Humans i denunciar les violacions que arreu del món se'n fan. Dos representants de cada una de les parts han signat aquest acord administratiu. Per part d'Amnistia Internacional han signat Alfonso López, president de l'Associació Amnistia Internacional-Catalunya, i Montserrat Garriga, Secretària de la mateixa associació. Com a representants de la Diputació de Tarragona han signat el secretari general acctal Pere Joan Torrent, i el president de l'ens intercomarcal, Joan Aregio.

La Diputació de Tarragona s'ha compromès mitjançant aquest conveni a posar a l'abast dels ajuntaments de la seva demarcació el conjunt d'exposicions concebudes per Amnistia Internacional-Catalunya i els materials de difusió i sensibilització que genera. Per la seva part, l'associació internacional es compromet a proporcionar el material necessari per les exposicions a tots els ajuntaments que ho sol·licitin. L'oferta d'exposicions organitzades per Amnistia Internacional-Catalunya i a les quals els ajuntaments podran optar gràcies a aquest conveni són les següents: El Poder d'una carta, Una mirada al món i La dona i els drets humans al món. Les tres exposicions compten amb mecanismes interactius per tal que els seus visitants puguin participar en temps real en algunes de les campanyes d'aquesta ONG.

LA DIPUTACIÓ FACILITA L'ADQUISICIÓ DE BÉNS MOBLES PER A EQUIPAMENTS CULTURALS MUNICIPALS

Un total de 27 ajuntaments de les comarques tarragonines amb un nombre d'habitants inferior a 10.000 habitants, s'han acollit aquest any a les bases convocades per la Diputació de Tarragona per a la concessió de subvencions per a l'adquisició de béns mobles per a equipaments culturals municipals.

La quantitat destinada per a aquesta finalitat ha estat de 103.111 euros i els conceptes més subvencionats han estat l'adquisició de mobiliari, l'adquisició d'equips audiovisuals i l'adequació d'escenaris teatrals.

La distribució dels ajuts que s'han concedit a aquests ajuntaments, per comarques és la següent:

Comarca	Import (EUR)
Alt Camp	9.852
Baix Camp	10.845
Baix Ebre	6.010
Baix Penedès	17.794
Conca de Barberà	9.690
Priorat	12.038
Ribera d'Ebre	11.919
Tarragonès	6.010
Terra Alta	18.958

CONVENI DE COL·LABORACIÓ AMB LA FUNDACIÓ HUMANITÀRIA DR. TRUETA

La Diputació de Tarragona ha signat un conveni amb la Fundació humanitària pel tercer i quart món Dr. Trueta per donar-li suport en la seva campanya de recollida de tonners i cartutxos de tinta buits i material informàtic en desús per al seu reaprofitament en països del tercer món. Els signants del conveni foren el president de la Diputació de Tarragona, Joan Aregio, i el representat de la Fundació Dr. Trueta, Carles Furriola Solà.

És ben sabut que els països desenvolupats generen actualment una gran quantitat de residus relacionats amb el món informàtic, com poden ser tonners i cartutxos de tinta buits i material informàtic vell en desús, que després creen problemes medioambientals degut a la dificultat de la seva eliminació. Per aquest motiu la Fundació Dr. Trueta ha iniciat una campanya per reutilitzar tot tipus de deixalles informàtiques dels països del primer món i enviar-les al tercer món. Així els ciutadans d'aquests països més pobres podran accedir al món informàtic. A més, la iniciativa té un doble interès social perquè les persones encarregades de portar a

terme les tasques de reciclatge dels residus i preparar-los per al seu reaprofitament seran persones amb una disminució derivada d'una malaltia mental.

A través de la signatura d'aquest conveni, la Diputació de Tarragona es compromet a posar en tots els seus centres uns contenidors per a la recollida de tonners i cartutxos de tinta buits, així com de tot el material informàtic que consideri obsolet. Per la seva part, la Fundació Dr. Trueta es compromet a revisar tot el material obtingut i fer tot el necessari perquè aquests residus puguin ser reutilitzats als països del tercer món.

Amb la signatura d'aquest conveni la Diputació reforça un cop més la seva sensibilitat social i la seva voluntat d'ajuda als ciutadans ja siguin de la seva demarcació com de la resta del món.

LA DIPUTACIÓ DE TARRAGONA FOMENTA L'ACTIVITAT MUSEÍSTICA

La Comissió de Govern de la Diputació de Tarragona, en un reunió celebrada el passat

mes d'Octubre, va acordar atorgar tot un seguit d'ajuts als museus de la demarcació de Tarragona per fomentar l'activitat museística i millorar els seus equipaments. Per aquesta activitat s'han concedit ajuts per un import total de 159.319 euros, dels quals s'han vist beneficiats un total de 9 museus. Els beneficiaris dels ajuts són els següents:

- Museu del Montsià, Amposta: 31.000 euros. Documentació per eradicar les deficiències tècniques detectades en la inspecció.
- Museu d'Història de Cambrils: 5.119 euros. Activitats i equipaments.
- Museu de la Vida Rural de l'Espluga: 7.200 euros. Mesures de seguretat i protecció i sanejament de desguassos.
- Museu Comarcal de la Conca de Barberà, Montblanc: 31.000 euros. Ordinador i càmera fotogràfica, eradicació de deficiències tècniques detectades en l'expedient.
- Institut Municipal de Museu de Reus (Museu Salvador

Vilaseca): 20.000 euros. Activitats i equipaments, càmera fotogràfica i programes informàtics, sistema antirobatori.

- Museu Nacional Arqueològic, Tarragona: 42.000 euros. Funcionament, activitats i equipaments.

- Museu Diocesà (Arquebisbat de Tarragona), Tarragona: 6.000 euros. Documentació, material d'emmagatzematge.

- Museu de Valls: 12.000 euros. Informatització i activitats.

- Museu Deu del Vendrell: 5.000 euros. Marcatge i fotografia, càmeres TV.

INAUGURAT UN TALLER D'OCCUPACIÓ PER A LA REHABILITACIÓ DEL PATRIMONI

El president de la Diputació de Tarragona, Joan Aregio, va inaugurar el passat mes de

novembre a Gandesa un taller d'ocupació per a la rehabilitació del patrimoni. Aquest taller consta de dos mòduls, un de jardineria i un altre de pintura i restauració i ocuparà 16 dones de més de 25 anys que es troben actualment a l'atur.

Al llarg d'un any, aquestes dones –15 de la Fatarella i una de Gandesa– rebran formació teòrica a les aules del taller ubicades al Telecentre de Gandesa, si bé les pràctiques les realitzaran per diferents municipis de la Terra Alta: Corbera d'Ebre, Prat de Comte, Vilalba dels Arcs, Horta de Sant Joan i la Fatarella.

Aquest taller d'ocupació, que està finançat amb diners del Fons Social Europeu i de la Diputació de Tarragona, està impulsat per l'àrea de Desenvolupament Local de la institució intercomarcal i té com a objectiu dur a terme accions de formació per a persones

desocupades, especialment dones majors de 25 anys. A més, contribuirà a la millora d'immobles i espais d'utilitat pública i d'interès social de la comarca de la Terra Alta.

A l'acte inaugural hi van assistir el president de la Diputació de Tarragona, Joan Aregio; el president del Consell comarcal de la Terra Alta, Xavier Pallarès; l'alcalde de la Fatarella, Josep Suñé; el tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Gandesa, Xavier Garcia, professors i alumnes del taller així com diferents diputats provincials, entre ells el responsable de la Unitat de Desenvolupament Local de la Diputació de Tarragona, Juanjo Malràs. Malràs va assenyalar que la finalitat que es vol aconseguir amb aquest taller és que les alumnes treballadores desenvolupin un treball útil i efectiu i que al mateix temps els permeti rebre una formació professional relacionada amb el treball que s'ha de realitzar.

Per la seva part, Joan Aregio, va encoratjar a les alumnes i als professors a treure el màxim rendiment d'aquests cursos de formació ja que aquesta és la millor manera d'impulsar una comarca, *«no hi ha dubte que per a la integració al món laboral, la millor manera de fer-ho és a través de la formació de la gent»*.

LECTURA PÚBLICA DE TIRANT LO BLANC

El passat mes de Novembre la Diputació de Tarragona va or-

ganitzar l'acte Recuperem la paraula amb Tirant Lo Blanc, emmarcat dins de les activitats Amb els cinc sentits. Tardor literària. L'acte consistí en tres jornades de lectura pública de la coneguda obra de Tirant Lo Blanc escrita per Joanot Matorell i adaptada per l'ocasió per l'escriptor Jordi Tiñena. Aquesta ha estat una iniciativa que té com a objectiu acostar la literatura clàssica als ciutadans.

El primer dia de lectura, personalitats públiques de les nostres comarques es van encarregar de llegir la primera part de l'obra al Palau de la Diputació. El primer a començar fou Joan Aregio, president de l'ens intercomarcal, i seguidament se sumaren Ernest Benach, Òscar Cadiach, Eliseu Climent, Anna Gispert, Oriol Grau, Àngel Òdena, Josep Rafecas, Joan Reig, Manel Sanromà i Olga Xirinacs.

En la segona jornada, celebrada al Museu d'Art modern, es van llegir fragments de la segona i la tercera part de l'obra. La lectura va anar a càrrec de coneguts escriptors: Jordi Tiñena, Fina Anglès, Joan Caballé, Lourdes Malgrat, Adam Manyé, Francesc Roig, Cinta Mulet, Roser Guash, Francesc Valls i Joan Bosquet.

A la darrera jornada, celebrada també al Museu d'art Modern de la Diputació de Tarragona, van participar en la lectura alumnes de literatura que cursen estudis de Batxillerat a l'Institut Martí

Franquès. En aquest cas es llegiren fragments de la 3a i 4a part de l'obra. A més, en acabar l'acte, es va fer públic el veredict del Concurs literari Domènec Guansé.

Aquesta iniciativa va gaudir d'una gran acollida per part del públic tarragoní, tan és així que s'ha previst que, en el futur, es puguin fer altres edicions de lectura pública amb altres obres de la literatura clàssica catalana.

LA DIPUTACIÓ PRESTA SERVEI ALS AJUNTAMENTS PEL QUE FA A LA GESTIÓ INFORMATITZADA DEL PADRÓ MUNICIPAL D'HABITANTS

La Diputació de Tarragona, mitjançant el SAM (Servei d'assistència Municipal), presta actualment una gran quantitat de serveis als municipis en la gestió de les seves competències. Un d'aquests serveis és el que es porta a terme des de la Unitat d'Informàtica Municipal i Cartografia del SAM, mitjançant el projecte e-padró.

El projecte pretén facilitar als municipis la gestió informatitzada del padró d'habitants, una de les competències que la llei els atribueix. Aquest projecte s'emmarca dins l'àmbit informàtic del catàleg de serveis del SAM, i té com a destinataris els ajuntaments de menys de 2.000 habitants.

Entre d'altres activitats, la Diputació s'encarrega de:

- La recepció i processament de les dades introduïdes per l'ajuntament.
- La comunicació de la informació mensual a l'INE.
- La emissió de les dades per l'actualització del cens electoral.
- Mantenir informat l'ajuntament pel que fa a les gestions realitzades en relació amb el padró d'habitants.

- Elaborar llistats i estadístiques relacionades amb el padró d'habitants.

Mitjançant aquesta aplicació informàtica, l'ajuntament pot realitzar entre d'altres les següents tasques:

- Altes, baixes i modificacions d'habitants.
- Consultes sobre dades relatives als habitants, etiquetes d'habitants, de domicilis, etc.
- Diversos tipus de documents (certificats, volants, fulls padronals, etc.)

D'entre tots els ajuntaments de la demarcació de Tarragona de menys de 2.000 habitants ja han demanat la prestació d'aquest servei el 71%, dels quals un 52% a data d'avui ja reben l'assistència mitjançant

l'aplicació informàtica via internet. La Diputació de Tarragona està treballant per tal de donar servei a tots els altres sol·licitants, a més d'ampliar aquest servei a la resta d'ajuntaments que ho vulguin demanar en el futur.

S'ORGANITZA UN CURS PER DONAR CONÈIXER LES POSSIBILITATS DE LA EDICIÓ ELECTRÒNICA DEL BOP

El Servei d'Assistència Municipal (SAM) de la Diputació de Tarragona va organitzar el passat mes de Novembre una sessió de treball sobre el e-BOP, la nova versió electrònica del Butlletí Oficial de la Província. El Butlletí Oficial de la Província (BOP) és un instrument d'informació pública molt important ja que serveix de pont entre el treball de les administracions i els ciutadans. Gràcies a la revolució de les tecnologies de la informació i de la comunicació ha estat possible la creació de la edició electrònica d'aquest, el e-BOP, fet que ofereix un nou ventall de possibilitats que millora el seu servei al ciutadà. El e-BOP facilita i agilitza la tramitació de les insercions, afavoreix una disminució dels cost dels usuaris i facilita l'accés a les informacions publicades.

Aquesta edició electrònica es posarà en funcionament a partir del gener del 2005. Per això, la Diputació de Tarragona ha decidit fer aquestes jornades de treball amb l'objectiu que les persones que l'utilitzen habitualment puguin conèixer el funcionament del nou e-BOP i treure el màxim rendiment als nous serveis que ofereix.

LES SOL·LICITUDS DE SUBVENCIONS DELS MUNICIPIS DE LA DEMARCACIÓ AL PATRONAT DE TURISME DE LA DIPUTACIÓ DE TARRAGONA HAN AUGMENTAT AQUESTA ANY UN 43%

Dintre del seu Pla d'Actuació pel 2004, el Patronat de Turisme de la Diputació contempla un Pla d'Ajuts adreçat a Ajuntaments i Patronats Municipals de Turisme de la demarcació, amb una partida pressupostària de 241.000 euros.

L'objectiu d'aquest ajut és reforçar les accions pròpies d'ajuntaments i patronats municipals de turisme de la demarcació de Tarragona en les tasques de promoció turística de la seva localitat, tals com: la creació i millora de productes turístics, l'articulació de propostes entre diversos municipis,

pis, l'ús de les noves tecnologies i la millora ambiental en l'activitat turística.

Aquest any les sol·licituds presentades pels municipis de la demarcació han estat 86, xifra que representa un augment del 43% respecte les presentades l'any passat.

LA DIPUTACIÓ DE TARRAGONA GUARDONADA AMB EL PREMI ARLEQUÍ DE TEATRE AMATEUR

La Federació de Teatre Amateur de Catalunya ha premiat la Diputació de Tarragona amb el primer premi Arlequí en reconeixement a la seva tasca de suport i ajut econòmic, des de fa anys, als grups de teatre amateur de les comarques tarragonines. Els altres premiats han estat: l'actor Sergi López, la companyia Dagoll

Dagom, Jesús Guixà Argelich, i el grup de teatre del Centre Moral i Instructiu de Gràcia.

Per part de la Diputació de Tarragona recollí el premi el vice-president de la institució intercomarcal, Josep Maria Tost. En el seu parlament Tost, agrà la distinció de què havia estat objecte la institució tarragonina per part de la Federació de Grups Amateurs de Teatre de Catalunya. També assenyala que des de fa més de 18 anys la Diputació de Tarragona concedeix ajuts a les coordinadores de teatre amateur de les comarques del Baix Ebre-Montsià, Baix Camp i Baix Penedès, que organitzen les diferents mostres de teatre. Així mateix, va destacar el paper que porta a terme la Diputació impulsant diverses activitats relacionades amb el teatre a les escoles de primària de la demarcació.

àmbit JURÍDIC

REDUCCIÓ DE JORNADA PER PATERNITAT AMB EL 100% DE LA

| Pere-Joan Torrent i Ribert

Cap dels Serveis Jurídics de la Diputació de Tarragona

ANTECEDENTS

1. Diverses vegades, ajuntaments i consells comarcals han formulat als Serveis Jurídics del SAM de la Diputació la següent consulta:

“Un treballador municipal demana poder gaudir del permís de reducció d'un terç de la seva jornada de treball per raó de guarda legal d'un infant, amb el 100% de les retribucions i fins que el seu fill tingui un any, tal com estableix la Llei de mesures relatives a la conciliació del treball amb la vida familiar per al personal de les administracions públiques catalanes. Es dóna la circumstància que la seva esposa no presta cap servei remunerat. Us demanem que ens informeu de si, en aquest supòsit, al treballador li pertoca igualment la reducció de jornada amb les retribucions íntegres”.

2. Partim de la base que aquest és un dret dels funcionaris autonòmics i locals de Catalunya. Pel que fa al personal laboral, normalment també els és d'aplicació aquesta normativa, perquè així s'ha establert via conveni laboral, reglament o pacte.

FONAMENTS DE DRET

1. Permís de maternitat

L'apartat 4 de l'article 97 del Decret Legislatiu 1/1997, en la nova redacció modificada per la Llei 6/2002, de 25 d'abril, de mesures relatives a la conciliació del treball amb la vida familiar del personal de les administracions públiques catalanes, estableix que les funcionàries tenen dret a un permís de maternitat de setze setmanes.

A partir de les primeres sis setmanes, aquest permís pot ser compartit pel pare a opció de la mare. Sembla que la interpretació d'aquest article no ofereix dubtes.

2. Reducció de jornada per guarda legal

L'apartat 2.1 de l'article 97 del mateix Decret legislatiu 1/1997 regula la reducció de jornada dels funcionaris per raó de guarda legal d'un infant de menys de sis anys, amb reducció de la retribució.

A la lletra b del referit apartat s'estableix que en el supòsit de reducció d'un terç de la jornada de treball per raó de guarda legal d'un infant, els funcionaris tenen dret a percebre el 100% de la retribució fins que l'infant tingui un any com a màxim. Per obtenir aquesta reducció de jornada de treball, el funcionari o funcionària ha de presentar la sol·licitud a partir del moment en què es reincorpora al treball després

del permís per maternitat que regula l'apartat 4 esmentat anteriorment.

3. Exigència del permís de maternitat

De la interpretació integrada dels diversos paràgrafs de l'apartat 4 de l'article 97 del Decret legislatiu 1/1997, es dedueix que, perquè sigui possible la concessió de la reducció d'un terç de la jornada de treball per raó de la guarda legal d'un infant de menys d'un any, amb percepció del 100% de la retribució, és condició indispensable que hi hagi hagut permís de maternitat, el qual no és possible si la mare no treballa.

4. Acreditació del treball de la mare

Quan la mare no sigui funcionària o empleada de l'ens local i el pare vulgui gaudir del permís sense reducció de retribucions, caldrà exigir al funcionari o empleat local que aporti un certificat de l'empre-

RETRIBUCIÓ

sa on treballa la mare en el qual hi consti la durada i finalització del permís de maternitat.

5. Interpretació jurisprudencial

La interpretació que fem de l'apartat b) del paràgraf 4 de l'article 97 del Decret Legislatiu 1/1997, ve avalada al menys per tres sentències dels jutjats i tribunals de Catalunya.

- Sentència de 18 de febrer de 2003, del jutjat Contenciós Administratiu núm. 1 de Tarragona (II·Im. Sr. Eduardo Saavedra Maldonado). Recurs 253/2002.

- Sentència 274, de 3 de novembre de 2003, de la secció 4a de la Sala Contenciosa Administrativa del TSJ de Catalunya. Rotlle d'apel·lació 69/2003.

- Sentència 107, de 30 de gener de 2004, de la secció 4a de la Sala Contenciosa Administrativa del TSJ de Catalunya (II·Im. Sra. Ramona Guitart Guixer). Rotlle d'apel·lació 84/2003.

Les tres sentències es pronuncien en supòsits similars, de forma clara i contundent en el sentit expressat anteriorment, per la qual cosa aquestes sentències constitueixen

un precedent judicial que obliga les administracions públiques catalanes, s'ha de tenir en compte que sobre aquesta matèria l'última paraula la té el TSJ de Catalunya, ja que és del tot impossible la intervenció del Tribunal Suprem, tant per tractar-se d'una llei autonòmica, com per ser una matèria de personal exclosa del coneixement del Tribunal Suprem.

6. Text de la sentència de 30 de gener de 2004 de la secció 4a de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya

Per la seva claredat i autoritat, creiem interessant reproduir els fonaments de dret 3r i 4t de la sentència de referència, que precisament confirma una altra sentència de 18 de febrer de 2003 del jutjat Contenciós Administratiu núm. 1 de Tarragona.

TERCERO.- Abordamos, pues, el análisis de una cuestión jurídica de fondo como es la reducción de jornada y la interpretación dada al apartado b) art. 97.2, en la redacción dada por la Ley 6/2000, de 25 de abril, de medidas relativas a la conciliación del trabajo con la vida familiar del personal de

las administraciones públicas catalanas y de modificación de los arts. 96 y 97 del DL 1/97, al ser en dicho apartado en donde se regula el permiso de reducción de un tercio de la jornada solicitado, sin detrimento de las retribuciones.

Resulta pertinente contextualizar lo que dispone el precepto aquí enjuiciado:

El art. 97.2 del DL 1/97 en la redacción dada por la Ley 6/2000 establece:

«En el supòsit de reducció d'un terç de la jornada de treball per raó de la guarda legal d'un infant, els funcionaris tenen dret a percebre el 100% de la retribució fins que l'infant tingui un any com a màxim. Per obtenir aquesta reducció de jornada, el funcionari o funcionària ha de presentar la sol·licitud a partir del moment en què es reincorpora al treball després del permís per maternitat que regula l'apartat 4^a».

Proyectada la doctrina anteriormente expuesta al caso que nos ocupa, nos lleva directamente a la desestimación de los motivos impugnatorios esgrimidos en esta sede de apelación por cuanto la sentencia de instancia

ha resuelto una cuestión básicamente jurídica de naturaleza interpretativa de un precepto, el art. 97 del DL 1/97 y la reciente redacción dada por la Generalidad de Catalunya por la Ley 6/2000, de 25 de abril, dando por ello una fundamentación suficiente y razonada sobre la decisión adoptada en relación a la cuestión controvertida.

CUARTO.- Conforme a lo dicho y como acertadamente se expone en la sentencia apelada, dicho precepto debe interpretarse en los términos establecidos en el mismo sin que puedan tenerse en cuenta, como pretende la apelante, que se configure como un derecho incondicionado. Se trata pues, de una disposición legal destinada a favorecer el trabajo en la vida familiar, pero que es aplicable en aquellos supuestos en que se contraponen ambos conceptos pero no cuando, como en el caso que nos ocupa, la esposa no trabaja por lo que resultan claramente incompatibles.

Es de señalar que este precepto ya se ha examinado en nuestra sentencia núm. 274 de 3 de noviembre de 2003, en el rollo de apelación núm. 69/03 y cuyos razonamientos jurídicos reproducimos:

«El derecho de reducción de jornada, en los términos expresados en el art. 97.2 del DL 1/97 viene definido por su carácter individual, en concreto el permiso de reducción de un tercio de la jornada sin detrimento de retribuciones hasta que el menor tenga un año de edad, sin distinción en cuanto al disfrute en función del sexo de los solicitantes. No obstante, si se alegó el disfrute indistinto por ambos cónyuges no supone el uso conjunto, y así se desprende de la propia dicción literal del art. 97.2 objeto de esta controversia.

La utilización de la conjunción «o» es clarificadora de la disyuntiva uno u otro, que excluye la posibilidad de uso conjunto. Por tanto, aunque un derecho individual del cual pueden disfrutar personas de uno u otro sexo, —no cabe discriminación por razón del sexo— no puede disfrutarse conjuntamente por ambos progenitores.

A ello debe añadirse que el posible uso del derecho regulado está condicionado a la previa solicitud y limitado en el tiempo, condicionado al momento de la reincorporación a partir del momento del permiso por maternidad».

Así pues, la norma vincula la posibilidad de reducción de la jornada a la finalización del permiso de maternidad, por lo tanto, está ligada a que la ma-

dre sea una trabajadora, por lo que dada la situación de inactividad laboral de la madre, en el caso que nos ocupa, se denegó la reducción, todo ello unido al hecho que la norma establece que si ambos son funcionarios sólo uno podrá disfrutar ese derecho.

En efecto, la dicción del precepto es clara, en el sentido de señalar que este permiso solamente puede ser disfrutado después de la reincorporación de permiso de maternidad. Por tanto, en una interpretación integradora de la normativa, considerando la regulación del permiso de maternidad, que se configura como un derecho de la mujer trabajadora que únicamente puede ser disfrutado parcialmente por el padre a opción de la madre, cuando ambos trabajen, y al ser un requisito del disfrute del permiso de maternidad la previa situación de alta en la Seguridad Social, como acertadamente expone el Juzgador de instancia, no procederá su concesión cuando no se haya disfrutado del mismo, supuesto que no será posible si no hay una previa prestación de actividad laboral.

Tras lo expuesto, y es, precisamente, sobre la base de esta argumentación que la sentencia ahora apelada debe ser confirmada íntegramente.

CONCLUSIONS

- En el supòsit plantejat, en el qual la mare de l'infant no treballa, no és procedent concedir al pare, funcionari o empleat local, la reducció d'un terç de la jornada amb percepció del 100% de la retribució.
- Recomanem als ajuntaments i consells comarcals que en totes les sol·licituds que rebim sobre aquest permís, exigeixin al funcionari o empleat local que aporti un certificat sobre les dates en què la mare de l'infant ha gaudit del permís de maternitat a l'empresa on treballa.
- En els supòsits que el pare i la mare siguin funcionaris o empleats i tinguin ambdós el dret a la reducció de la jornada amb percepció del 100% de la retribució, el dret tan sols el pot exercir un dels dos, a elecció de la mare.

àmbit de RECURSOS HUMANS

COMPORTAMENTS LABORALS RESPONSABLES DAVANT LA GENERALITZACIÓ DE L'ACCÉS A LA TECNOLOGIA

| Josepa Zamora Barceló

Cap dels Serveis Interns de la Diputació de Tarragona

Els canvis de tota mena que s'han produït al final del segle XX fan que visquem un canvi d'era. Destaca de manera molt significativa el desenvolupament tecnològic i concretament, la generalització de l'accés a la tecnologia. En el nostre àmbit de treball els avenços per agilitar les gestions amb l'administració i facilitar la participació ciutadana, comporten una reflexió sobre l'ús o l'abús dels mateixos.

En resposta a diferents consultes sobre el tractament legal que cal donar a l'ús dels mitjans informàtics, fonamentalment el correu electrònic i Internet i els mitjans que poden utilitzar-se per assegurar l'ús correcte d'aquests elements de treball, caldria dir en primer lloc que actualment no hi ha legislació específica en el dret laboral que reguli procediments de control d'activitats informàtiques i, per això, cal seguir la interpretació que la jurisprudència en fa i les novetats legislatives que es vagin produint. En aquest sentit, cal esmentar la recent sentència del Tribunal Superior de

Justícia de Catalunya ratificant la sentència del Jutjat del Social de Barcelona de 2 d'octubre de 2003 declarant procedent l'acomiadament per motius disciplinaris d'una treballadora per «xatejar» en el treball després de sorprendre-la en diverses ocasions utilitzant Internet per a usos personals, als que dedicava part de la jornada, i justament aquest excés en el temps, es el fonament de l'acomiadament consistent en transgredir la bona fe contractual amb desobediència greu.

El primer aspecte, **la transgressió de la bona fe contractual**, es raona pel fet d'invertir un nombre d'hores en aquestes pràctiques considerat excessiu, si van més enllà de la consulta puntual al representant un nombre d'hores retribuïdes i no treballades que tergiversen l'essència del contracte. El segon aspecte, **l'incompliment** vindria després que fos avisada del mateix.

Des del punt de vista dels drets dels treballadors, i en concret del **dret a la intimitat** del tre-

ballador –constitucionalment garantit–, l'Estatut dels treballadors estableix el respecte a la intimitat del treballador com a dret laboral bàsic. Cal dir però, que aquest no es absolut, donat que com qualsevol altre dret fonamental pot cedir davant interessos constitucionalment rellevants.

Des del punt de vista dels drets dels empresaris, aquests tenen garantit el dret a adoptar les mesures que estimin oportunes de vigilància i control, amb l'objectiu de verificar el compliment pel treballador de les seves obligacions i deures laborals. La facultat de l'empresari s'estén també al control dels instruments de treball que posa a disposició del treballador, evitant-ne un ús abusiu o particular dels mateixos.

En relació a les converses i comunicacions, es protegeixen les de naturalesa particular o familiar i, si l'actuació empresarial no partís d'una necessitat justificada, s'entendria que l'exercici de les facultats organitzatives de l'empresari hauria produït resultats inconstitucionals i lesius pels treballadors suposant la nul·litat de la mesura empresarial realitzada.

ria produït resultats inconstitucionals i lesius pels treballadors suposant la nul·litat de la mesura empresarial realitzada.

L'empresa haurà d'acreditar la comissió culpable del fet que pretén sancionar, i per això, haurà d'utilitzar els mitjans idonis i imprescindibles que resolguin la col·lisió entre el dret a la intimitat i l'incompliment en el treball (presència d'un representant del treballador en el procés).

En resum, una vegada constatat el fet, s'ha d'identificar com a incompliment greu del treballador, concretament associat a la transgressió de la bona fe contractual i a l'abús de confiança en el desenvolupament del treball per la disminució continuada i voluntària del rendiment.

És interessant introduir una clàusula sobre el correcte ús del servei d'Internet i correu electrònic tant en el contracte com en el conveni, pacte o instrument regulador dels empleats públics.

àmbit de **MEDI AMB**

AGENDES 21 I EL PAPER DELS AJUNTAMENTS I CONSELLS SUPR

| Gabriel Sanz Baeza

Cap de la Unitat de Medi Ambient de la Diputació de Tarragona

QUÈ ÉS UNA AGENDA 21 LOCAL?

Es tracta d'un programa acordat per les Nacions Unides en l'anomenada *Cimera de Rio de Janeiro* (1992) o *Cimera de la Terra*, amb caràcter no vinculant i que promou, bàsicament, una planificació de les accions a dur a terme durant el segle XXI per avançar cap al desenvolupament sostenible, el qual es defineix com:

Desenvolupament sostenible: "El que satisfà les necessitats de la generació present sense comprometre la capacitat de les generacions futures per satisfer les seves pròpies necessitats".

És a dir, un procés capaç de promoure canvis d'actituds i avançar cap a un desenvolupament econòmic respectuós amb l'entorn, els recursos naturals i la societat, promovent unes menors desigualtats entre països del Sud i del Nord i dins d'una mateixa societat local.

Donat que l'objectiu resultava tant ambiciós com a complex de portar a la pràctica, les Nacions Unides s'empararen en el lema "pensem globalment, actuem localment", donant així especial importància a la necessitat de dur a terme aquesta planificació i execució de les accions des d'un àmbit local, amb repercussions globals. És així com va sorgir l'Agenda 21 Local.

L'Agenda 21 Local impulsada pels ens locals i entesa com a instrument pel:

- Foment d'un canvi de la societat cap a una actitud responsable i compromesa amb el medi i la població;
- Foment d'una millora contínua de la qualitat de vida, la qualitat ambiental i socioeconòmica del municipi i la satisfacció ciutadana. Per tant, l'Agenda 21 ha de ser elaborada seguint un procés en que la participació de la ciutadania i la seva opinió són requisits imprescindibles per al seu desenvolupament.

L'ESTRUCTURA DE L'AGENDA 21 LOCAL

L'Agenda 21 Local consta bàsicament de dues fases:

a) La Fase documental (fase de redacció dels treballs, amb un termini fixat).

Consisteix en l'elaboració de tres documents fonamentals: l'Auditoria socioambiental, el Pla d'Acció Local cap a la Sostenibilitat i el Pla de Seguiment, amb un eix vertebrador que és la participació de la ciutadania en tot el procés.

1. L'Auditoria socioambiental.

Primerament un equip pluridisciplinari amb la col·laboració de l'ens local realitza un conjunt d'estudis i anàlisis tècniques. Aquests treballs, juntament amb les aportacions resultants d'una participació ciutadana activa, permeten fer una descripció i diagnòstic del municipi, és a dir, una radiografia del

seu estat en l'àmbit social, cultural, econòmic i ambiental.

Fruit d'aquesta diagnosi s'obtenen els punts forts i els punts febles del municipi (els aspectes favorables i més desfavorables que viu actualment), així com les oportunitats i els reptes (allò que en el futur pot jugar un paper important per a la millora del municipi i per a la qualitat de vida dels seus habitants o que pot influir-hi negativament).

2. El Pla d'Acció Local cap a la Sostenibilitat (PALS).

Posteriorment, entre el treball tècnic i les aportacions ciutadanes obtingudes mitjançant tècniques de participació concretes i efectives, s'arriba a l'elaboració d'una estratègia municipal que permetrà avançar cap a la sostenibilitat amb unes propostes d'actuació concretes. És el conegut Pla d'Acció Local cap a la Sostenibilitat.

IENT

AMUNICIPALS

En base als resultats de la diagnosi socioambiental, aquest document planteja actuacions de manera coherent i sostenible, dirigides a millorar tant la qualitat de vida i la satisfacció dels convilatans com la qualitat ambiental i socioeconòmica del municipi:

- Incideix sobre el medi, les organitzacions o les infraestructures.
- Respon a objectius a llarg, mitjà i curt termini.

El PALS es dissenya per a una vigència aproximada d'entre vuit i deu anys. Amb tot, també es dota de mecanismes de retroalimentació i avaluació per tal d'anar adequant les accions a la realitat de cada moment.

Donada la importància que tenen els espais lliures no urbanitzats, siguin agrícoles o forestals, per al medi ambient, per al paisatge i també per als ciutadans, cal especificar que, dins la metodologia emprada per la Diputació de Tarragona i com a estratègia concreta i integrada dins el Pla d'Acció Local cap a la Sostenibilitat (PALS), es requereix la realització d'un document específic de criteris d'ordenació i regulació del sòl no urbanitzable.

3. El Pla de Seguiment:

Consisteix a elaborar un pla capaç de garantir l'execució

de les accions del Pla d'Acció Local cap a la Sostenibilitat i de garantir també la seva retroalimentació, adaptant les accions a les necessitats al llarg del temps i, si s'escau, introduint-ne de noves, així com capaç d'avaluar objectivament l'avanç del municipi cap a la sostenibilitat i la satisfacció ciutadana.

Així doncs, consta d'una proposta organitzativa per a l'execució i seguiment de les accions i d'una bateria d'indicadors que permeten realitzar la seva avaluació continua.

Com a últim pas, es realitza un document de síntesi per fer difusió del procés entre la ciutadania i els diferents agents socials, així com per mostrar-los el fruit de les seves aportacions durant la redacció dels diferents documents.

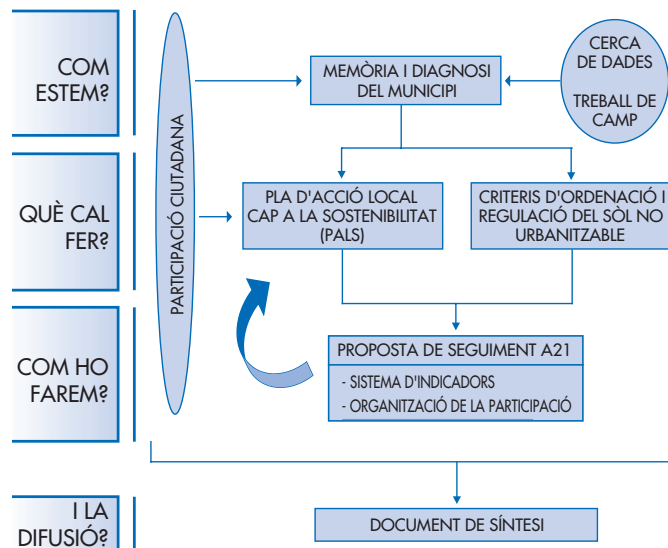

DIAGRAMA DEL PROCÉS DE LA FASE DOCUMENTAL AGENDA 21

b) Fase de desenvolupament del Pla d'Acció (no té un termini concret d'acabament).

Una vegada finalitzada la fase documental de l'Agenda 21 local, resta pendent la seva part més important: l'execució i seguiment del Pla d'Acció Local cap a la Sostenibilitat.

Així doncs, s'aniran posant en pràctica les accions previstes en el Pla d'Acció, així com el seu seguiment, comptant sempre amb una participació ciutadana dinamitzada i estructurada. Aquesta participació s'articula al voltant de la Comissió 21, Taula 21 o algun òrgan d'estructura estable o no, que es reunirà periòdicament per avaluar els resultats i contribuir a proposar les mesures adients per avançar cap a la sostenibilitat.

EL PAPER DELS AJUNTAMENTS EN L'ELABORACIÓ DE LES AGENDES 21 LOCALS

La participació dels ajuntaments és molt important.

La col·laboració dels ajuntaments en el procés de l'Agenda 21 és fonamental. De fet, sense l'impuls de l'administració, difícilment podrà avançar-se cap a la sostenibilitat.

Així doncs, les tasques que es realitzen des de l'ens local són:

- Tasques prèvies a la contractació: col·laboració amb l'administració promotora (Govern autònom, Diputació, etc.) per elaborar el plec de condicions, selecció de l'empresa que ha de redactar els treballs de la part documental, etc.
- Participació en la Comissió de seguiment dels treballs (alcalde i/o regidor de Medi Ambient, personal tècnic o de l'administració local).
- Col·laboració en la preparació dels plans de comunicació i participació ciutadana i en la seva execució.
- Col·laboració amb l'equip consultor per a l'assistència en

la redacció de l'Agenda 21: documentació existent, enllaç amb departaments del Govern autònom o de la Diputació, companyies de subministrament energètic, etc.

- Execució de les accions resultants del Pla d'Acció Local cap a la Sostenibilitat.

ELS PLANS DE COMUNICACIÓ I LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Una característica fonamental i diferencial de les Agendes 21 són els plans de comunicació i participació ciutadana.

a) La comunicació del procés d'Agenda 21 cap a la ciutadania.

Donat que l'Agenda 21 és un concepte força nou i poc conegut entre la població i que vol promoure un canvi d'actitud entre els ciutadans, dins la pròpia administració i també entre els agents econòmics, és fonamental informar-los per tal de promoure la seva sensibilització i, finalment, la seva decisió a implicar-s'hi i participar.

És bàsic, per tant, que prèviament a l'elaboració de l'Agenda 21, es planifiqui i es programi detalladament i amb temps el pla de comunicació, per tal d'anar realitzant les accions de difusió necessàries, amb l'objectiu de ser eficients i garantir-ne l'èxit. En aquest cas, l'èxit vindrà donat pel coneixement del procés per part de la ciutadania.

Així doncs, el pla de comunicació preveu l'estratègia i les

accions a dur a terme per a informar i comunicar els avenços del procés, alhora que, paral·lelament, motiva a la ciutadania a implicar-s'hi i fer-se'l seu. Caldrà que hi hagi una informació tant dirigida a l'Ajuntament com als centres educatius, entitats associatives i ciutadans en general. El paper dels mitjans de comunicació locals o supramunicipals és fonamental.

b) La participació ciutadana.

Malgrat que en alguns municipis comença a haver-hi la implantació de la participació ciutadana en els Plans d'Ordenació Urbana Municipals (POUMs), plans estratègics, etc., una característica bàsica de les Agendes 21, com ja s'ha comentat abans, és la participació ciutadana.

Així doncs, paral·lelament a l'execució del pla de comunicació, s'aplica el pla de participació, pla que preveu les diferents oportunitats que tindrà la ciutadania per participar activament i dir la seva opinió, però de forma ben articulada, estructurada i organitzada.

Aquest procés, dins el programa de suport a l'elaboració de les Agendes 21 del Servei d'Assistència Municipal de la Diputació de Tarragona, s'inicia ja en la confecció del plec de condicions tècniques per a la contractació dels treballs.

La participació ciutadana, doncs, intervé en tot el procés:

- Durant l'anàlisi i la diagnosi (auditoria socioambiental).

- En els treballs d'elaboració del Pla d'Acció Local cap a la Sostenibilitat.

- En la posada en pràctica d'aquest Pla d'Acció, el desenvolupament de l'Agenda 21.

EL PROGRAMA DE SUPORT A L'ELABORACIÓ DE L'AGENDA 21 LOCAL DE LA DIPUTACIÓ DE TARRAGONA

S'inicia a l'any 2000, com a continuació d'un programa ja existent de suport als ajunta-

ments per a la redacció d'auditories ambientals municipals.

Amb l'adhesió a aquest programa, l'Ajuntament es compromet inicialment a:

- Adherir-se a la Carta d'Aalborg (Campanya Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles).

- Col·laborar en la realització de l'Agenda 21.

- Aprovar per Ple el Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat (PALS) que s'elabori.

"Carta d'Aalborg" Document aprovat per representants locals, de govern regional i estatal, científics, etc.; participants en la Conferència Europea sobre Ciutats Sostenibles, celebrada a la ciutat d'Aalborg, Dinamarca (1994), sota el patrocini de la Unió Europea. Recull les bases de la Sostenibilitat:

- Estratègies locals i negociacions obertes.
- L'economia local vers la Sostenibilitat.
- Justícia social.
- Pautes sostenibles per a l'ús del sòl.
- Canvi climàtic.
- El protagonisme dels ciutadans i la participació de la comunitat.
- La gestió urbana orientada vers la Sostenibilitat.
- La Campanya Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles.
- Fomentar els processos d'Agendes 21 locals.

La tramitació per elaborar l'Agenda 21 amb el suport del SAM és la següent:

- Contacte amb el SAM Diputació de Tarragona, des d'on es lliuren els formularis necessaris per a la tramitació de l'expedient.
- Acord del Ple d'adhesió a la Carta d'Aalborg.
- Adhesió a la Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles (formulari + fax).
- Sol·licitud de suport. Adjuntant: acord del ple + comprovant d'adhesió a la Campanya Europea.
- Consens i aprovació del plec de condicions, acceptació del preu públic i nomenament dels representants de la Comissió de seguiment.
- Iniciació del procés de contractació i adjudicació dels treballs a una empresa especialitzada.
- Elaboració de la Fase Documental de l'Agenda 21, incloses les accions de comunicació i de participació ciutadana.
- Liquidació del preu públic * a l'Ajuntament un cop finalitzats els treballs de la Fase Documental.

* Quant a finançament, l'ajuntament paga un preu públic inversament proporcional al seu nombre d'habitants.

LES XARXES O CONSELLS SUPRAMUNICIPALS PER AL DESENVOLUPAMENT DE LES AGENDES 21

Algunes entitats supramunicipals (com les Diputacions, per exemple, o comunitats autònomes) que promouen o realitzen directament Agendes 21 locals, continuen col·laborant amb els ajuntaments en el desenvolupament o posta en pràctica i, fins i tot en el seguiment de les Agendes 21 amb l'objecte de:

- Promoure accions conjuntes i intercanvis d'experiències entre municipis.
- Redactar projectes i realitzar la direcció posterior de les obres.
- Informar (recerca, per exemple, de finançament per al desenvolupament del Pla d'Acció).
- Realitzar el seguiment del desenvolupament de les accions i el seu corresponent sistema d'indicadors.

- Actualitzar la part documental i els plànols de l'Agenda 21, tot aplicant, per exemple, els sistemes d'informació geogràfica, nova cartografia, etc.

- Integar els aspectes ambientals en les polítiques de desenvolupament social i econòmic dels municipis (bones pràctiques ambientals, etc.).

- Formar els càrrecs electes i el personal que treballa a l'administració local, centres d'ensenyament, associacions i ciutadans en general cap a la sostenibilitat.

- Informar a nous ajuntaments interessats a realitzar la seva Agenda 21.

- Fomentar la transversabilitat.

Transversabilitat: Repartiment de competències ambientals entre les diferents àrees o departaments municipals, amb l'objecte d'optimitzar la gestió ambiental.

Dins l'àmbit de les diputacions catalanes, hi ha dues experiències per al desenvolupament de les xarxes Agendes 21 locals:

- La Diputació de Barcelona: Xarxa de Ciutats i Pobles per a la Sostenibilitat (1997).

- La Diputació de Girona: Consell d'Iniciatives Locals de les Comarques de Girona (1999).

EL CONSELL DE DESENVOLUPAMENT DE LES AGENDES 21 A LES COMARQUES DE TARRAGONA

Un dels objectius de la Diputació de Tarragona per a l'any 2005 és la creació d'aquest Consell, el qual es configurarà com un punt de trobada dels municipis que han iniciat la seva Agenda 21 Local.

Es pretén que aquest Consell sigui un espai d'intercanvi d'experiències i dificultats, així com de promoció d'accions conjuntes entre diferents ens locals, recerca de finançament, foment de la participació, formació ambiental, bones pràctiques ambientals, promoció

de la transversabilitat ambiental entre les diferents àrees municipals, etc.

Així doncs, són objectius bàsics del Consell:

- Promoure la posada en pràctica dels Plans d'Acció Local cap a la Sostenibilitat.

- Fomentar els processos d'Agenda 21 en altres municipis.

- Potenciar les sinèrgies entre els municipis des de la Diputació de Tarragona, com a nucli coordinador i vertebrador i com a centre d'assistència municipal (cartografia i sistemes d'informació geogràfica, informació, direcció tècnica en la elaboració de les Agendes, projectes, informàtica, etc.).

En l'actualitat, a les comarques tarragonines i amb el suport del SAM, onze municipis han acabat la fase documental de la seva agenda 21 (algunes han iniciat el desenvolupament del seu Pla d'Acció) i set Agendes 21 es troben en procés de redacció. La previsió, per als pròxims tres anys és elaborar, al menys, vint-i-vuit Agendes més.

àmbit **JURÍDIC**

LA RESPONSABILITAT DELS AJUNTAMENTS PER LA SEVA PASSIVITAT EN EL C

I Lucía Casado Casado

Doctora en Dret. Professora de Dret Administratiu. URV

EL PROTAGONISME DELS AJUNTAMENTS EN LA LLUITA CONTRA LA CONTAMINACIÓ ACÚSTICA

El soroll constitueix, en l'actualitat, un dels principals problemes ambientals a què han de fer front les administracions públiques. Es tracta, així mateix, d'una matèria que concentra anualment un gran nombre de queixes dels ciutadans, continuament exposats a nivells de soroll que excedeixen en molt els límits màxims tolerables. Davant d'aquesta problemàtica, les administracions públiques, en compliment del mandat proporcionat per l'article 45.2 de la Constitució Espanyola, han d'adoptar una posició activa, dirigida a la vigilància, prevenció i reducció de la contaminació acústica. S'imposa, en conseqüència, amb la finalitat de protegir els ciutadans i també el medi ambient, una actuació diligent i eficaç de les administracions en aquest àmbit, tant des d'una vessant preventiva com repressiva i correctora.

En aquest context, hem de destacar el protagonisme dels ajuntaments. Tradicionalment, la contaminació acústica ha estat considerada una problemàtica ambiental fonamentalment local, a la qual s'ha fet front des de l'àmbit municipal. El control de la contaminació acústica per part dels ajuntaments és una conseqüència immediata de les competències que tenen atribuïdes per la legislació de règim local [arts. 25.2.f) i 26.1.d) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local], per la legislació sanitària [art. 42.3.b) de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat] i per la pròpia legislació reguladora del soroll, així com per altres normes de caràcter sectorial. En l'actualitat, en el marc proporcionat per la Llei estatal 37/2003, de 17 de novembre, del soroll, i la Llei catalana 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica, els ajuntaments gaudeixen d'importants competències en aquesta matèria, sens perjudici que determina- des parcel·les d'intervenció

estiguin reservades a l'Administració estatal i a les administracions autonòmiques.

La jurisprudència ha reconegut l'obligat exercici per part dels ajuntaments d'aquestes competències. Per exemple, la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya de 25 de setembre de 2001 ha establert que és «preciso destacar que su contemplación no resulta discrecional sino obligada para la Administración local no sólo a la vista de tales preceptos y circunstancias concurrentes sino asimismo a la vista de la legislación más general que atribuye a la Administración local la vigilancia y protección del medio ambiente y el control de las actividades clasificadas que se desarrollen dentro de su término municipal». I la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Castella La Manxa de 10 de febrer de 2003 destaca que en aquest àmbit, de clara sensibilització social, resulta exigible als poders públics i molt singularment a les corporacions locals «el control efectivo y real de las actividades que afecten al valor del medio ambiente,

adoptando de forma eficaz las medidas necesarias y suficientes para impedir la persistencia de los elementos contaminantes, que protejan los valores interconexos con aquél».

La inactivitat o passivitat municipal en l'exercici d'aquestes competències de control de la contaminació acústica, podrà desencadenar la responsabilitat dels ajuntaments, derivada de les activitats productores de soroll i suportada per tercers. A continuació s'examina l'abast d'aquesta responsabilitat, a partir de l'anàlisi de la jurisprudència recent.

LA RESPONSABILITAT PER LA VULNERACIÓ DE DRETS FONAMENTALS PER CONTAMINACIÓ ACÚSTICA TOLERADA PELS AJUNTAMENTS

En una línia progressiva d'ampliació de la tutela dels ciutadans enfront de la contaminació acústica, existeix ja una reiterada jurisprudència que declara lesionats determinats drets fonamentals (integritat física, intimitat i inviolabilitat del domicili) i condemna als ajuntaments a indemnit-

CONTROL DE LA CONTAMINACIÓ ACÚSTICA

zar els danys i perjudicis patits pels particulars afectats, quan existeix una actitud passiva constatada davant les denúncies i queixes ciutadanes.

A la sentència de 18 de novembre de 2002, el Tribunal Suprem considera que l'Ajuntament de Talavera de la Reina no havia dut a terme l'activitat exigible i proporcionada a les infraccions comeses per determinats pubs i bars i amb aquesta actitud havia incidit en la vulneració dels drets fonamentals descrits als articles 15 (dret a la integritat física) i 18 (dret a la intimitat i a la inviolabilitat del domicili) de la Constitució. Per aquest motiu, el condemna a una indemnització de 500.000 pessetes.

En la mateixa línia es pronuncia el Tribunal Suprem a les sentències de 10 d'abril de 2003 i de 29 de maig de 2003. A la primera, el Tribunal Suprem aprecia la passivitat de l'Ajuntament de Borio, que no va adoptar, en un procediment sancionador contra una discoteca que produïa contaminació acústica, les mesures cautelars sol·licitades a la proposta de l'instructor. I declara la vulneració del dret fonamental de la recurrent a la inviolabilitat del domicili, completant aquesta declaració amb un pronunciament diri-

git al ple i eficaç restabliment del dret fonamental vulnerat, consistent en una indemnització de danys i perjudicis fins que l'Ajuntament no adopti les mesures que facin desaparèixer les molèsties causants de la vulneració. El Tribunal remet la quantificació de la indemnització a la fase d'execució de sentència, tenint en compte els criteris següents: el preu de l'arrendament d'un habitatge d'iguals característiques al del recurrent, quant a la seva extensió i situació i el període de temps comprès entre la data de la primera sol·licitud del demandant que no va ser atesa i aquella en què es posen en pràctica les mesures que de manera efectiva facin desaparèixer les molèsties derivades de l'excés de sorolls.

A la segona, es resol el recurs de casació interposat per un particular que, en el període de 1990 a 1997, havia patit les conseqüències de la contaminació acústica produïda pels sorolls i vibracions d'una discoteca situada molt a prop del seu domicili a causa de la inactivitat municipal. El Tribunal Suprem reconeix la passivitat de l'Ajuntament de Sevilla, que no va donar resposta a les denúncies formulades pel recurrent fins a l'any 1996, «por cuanto supone una dejación de la competencia y respon-

sabilidad que en materia de medio ambiente es asignada a los ayuntamientos en la normativa estatal». Així mateix, declara la vulneració del dret fonamental del recurrent a la inviolabilitat del seu domicili i condemna a l'Ajuntament a mantenir la clausura o tancament de l'activitat de la discoteca litigiosa, fins que no es comprovi pels tècnics municipals, que disposa de mesures eficaces per impedir totalment que els seus sorolls i vibracions afectin els habitatges propers i a indemnitzar al demandant amb l'import d'1.410.500 pessetes pels danys patits.

Aquesta doctrina jurisprudencial es recull també en algunes sentències dels tribunals superiors de Justícia de les comunitats autònomes (per exemple, les del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana de 7 de març de 1997, d'1 de juny de 1999, de 9 de juliol de 2001 i de 2 de desembre de 2003; i la del Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia de 16 de juny de 2003). Paradigmàtica és la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya de 18 de juliol de 2002, que recull l'obligació de l'Administració de «preservar el domicilio privado de injerencias indebidas que lesionen el principio de inviolabilidad que garantiza el artículo 18 de la Constitución» i de «adoptar las medidas necesarias, razonables y adecuadas,

para proteger el derecho a la vida privada que se produce en el interior de un domicilio, mediante la emisión de órdenes de interdicción contra aquellas contaminaciones medioambientales que afecten gravemente al bienestar físico y psíquico de las personas y lesionen su derecho a la calidad de vida».

Un supòsit peculiar és el recollit a la sentència del Tribunal Superior de Justícia del País Basc, de 21 de novembre de 2003, en la qual, després de declarar la vulneració del dret a la inviolabilitat del domicili del recurrent, es condemna a l'Ajuntament de Bilbao a pagar-li 10.000 euros pels perjudicis que li han causat els sorolls per les tasques de neteja municipal en horari nocturn en les immediacions del seu domicili.

Aquest corrent jurisprudencial posa en relleu l'evident connexió entre la contaminació acústica i determinats drets fonamentals (principalment, el dret a la intimitat i a la inviolabilitat del domicili), posada de manifest des de les màximes instàncies judicials (Tribunal Europeu de Drets Humans i Tribunal Constitucional). El Tribunal Constitucional, a la sentència 119/2001, de 24 de maig, ja va admetre, seguint la doctrina del Tribunal Europeu de Drets Humans (sentències López Ostra contra Espanya,

de 9 de febrer de 1994; Guerra i altres contra Itàlia, de 19 de febrer de 1998 i Hatton, de 2 d'octubre de 2001), que el soroll pot suposar un atemptat al nucli essencial de dos drets fonamentals reconeguts a la Constitució: la integritat física i moral –art. 15– i la inviolabilitat del domicili i la intimitat personal i familiar –art. 18–. Tanmateix, en el cas concret, va denegar l'empar a la demanant, per la insuficiència de les proves presentades. En aquesta ocasió, el recurs d'empar va ser formulat per una veïna que havia iniciat diferents accions contra l'Ajuntament de València, sol·licitant de l'Ajuntament la indemnització dels danys i perjudicis produïts per la notòria passivitat de les autoritats locals en el control del soroll produït per determinats pubs i discoteques de la zona residencial on vivia. Recentment, aquesta veïna de València que, després de la denegació de l'empar del Tribunal Constitucional va recórrer davant el Tribunal Europeu de Drets Humans, ha obtingut un pronunciament favorable d'aquest Tribunal. En efecte, el Tribunal Europeu de Drets Humans s'oposa a l'al·legació del Govern espanyol de conformitat amb la qual correspon a la víctima provar la intensitat dels sorolls produïts a l'interior del seu domicili i considera que l'Estat demanat, Espanya, ha faltat a la seva obligació de garantir el dret de la demanant al respecte del seu domicili i de la seva vida privada. Per aquest motiu, concedeix a la demanant una indemnització de 8.384 euros que hau-

rà de pagar l'Estat Espanyol. Sens dubte, aquesta sentència i les conseqüències que es deriven sensibilitzaran a les administracions públiques perquè apliquin més controls sobre la contaminació acústica.

L'ABAST DE LA RESPONSABILITAT PATRIMONIAL DELS MUNICIPIS PER LA SEVA PASSIVITAT EN EL CONTROL DE LA CONTAMINACIÓ ACÚSTICA

La responsabilitat patrimonial de l'Administració, configura en el nostre ordenament jurídic com a objectiva, requereix l'existència d'una lesió que el perjudicat no té el deure jurídic de suportar (un dany efectiu, avaluable econòmicament i individualitzant en relació amb una persona o grup de persones); d'una relació de causalitat entre una activitat administrativa (per acció o omissió, material o jurídica) i el resultat danyós no justificat que s'ha produït; i d'un títol d'imputació a l'Administració (funcionament normal o anormal dels serveis públics).

Són ja nombroses les sentències que declaren l'existència de responsabilitat patrimonial dels ajuntaments per la seva passivitat en el control de la contaminació acústica. Estem, en aquests casos, davant un funcionament anormal del servei municipal de control de les activitats sorolloses que pot obeir a una total inactivitat municipal en el control del soroll o a una intervenció in-

suficient per assolir l'objectiu perseguit. En reiterades ocasions, els tribunals han reconegut l'obligació dels ajuntaments d'actuar quan detectin que alguna indústria o local incompleix la normativa en matèria de sorolls i han declarat, que si no ho fan «se convierten en corresponsables de la vulneración de la legalidad. Por eso en la Jurisprudencia (...) se condena a la administración, no por hacer ruidos, olores, vibraciones, etc... sino porque con su pasividad se convirtieron en corresponsables de la vulneración de la Ley y de los derechos constitucionales de los afectados» (per exemple, sentències del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana de 4 d'abril i de 6 d'abril de 2001).

I, com avançàvem, no es condemna simplement la inactivitat municipal, sinó també l'actuació insuficient per impedir les pertorbacions originades per activitats sorolloses. El simple atorgament d'una llicència no eximeix a l'ajuntament de responsabilitat, ja que «no basta con que haya una licencia otorgada, para concluir que no hay posibilidad de daño; de hecho las propias normas municipales prevén medidas a pesar de la licencia concedida; además de que la jurisdicción de los tribunales no puede quedar limitada, en lo que se refiere a la protección de los intereses individuales, por la existencia de una licencia administrativa, la cual, en casos como este, no constituye garantía alguna de la evitación de un daño» (Sentència del Tribunal Superior de Justí-

cia de la Regió de Múrcia de 29 d'octubre de 2001.

Així mateix, la jurisprudència considera requisit necessari per apreciar un funcionament anormal del servei públic municipal, que les autoritats locals hagin tingut la possibilitat d'evitar el dany. A la sentència de 29 d'octubre de 2001, el Tribunal Superior de Justícia de la Regió de Múrcia va considerar que «(...) es evidente que, teniendo a su disposición recursos legales para evitar aquellos daños, el Ayuntamiento demandado rehusó hacerlo, con una clara dejación de su deber de velar por el cumplimiento del deber general de respeto de la persona».

A la sentència de 4 de novembre de 1998, el Tribunal Suprem analitza la relació de causalitat existent entre l'actuació d'un ajuntament i el resultat danyós denunciat pel recurrent i declara l'existència de responsabilitat patrimonial: «Bien es cierto que directamente el ruido lo genera la actividad de serrería y no la Administración demandada pero es la conducta omisiva de ésta, al no seguir el procedimiento legalmente establecido para la concesión de licencias de actividades molestas, la que posibilita que se genere un nivel de ruido superior a lo permitido dado que el procedimiento de los artículos 29 y siguientes del Reglamento de Actividades Molestas establece una serie de controles y garantías que debían evitar que esta situación se produjese. Por ello, puede afirmarse que la omisión del procedi-

miento por parte de la Administración demandada es causa generadora del daño sufrido al actor». Així mateix, a la sentència d'1 de juny de 1999, el Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, exclou que la intervenció d'un tercer trenqui el nexa de causalitat existent entre la inactivitat municipal i els danys causats als demandants, ja que «Es la propia Administración Local la responsable de asegurar a los ciudadanos que residen en las inmediaciones del establecimiento o de la industria de que se trate y a los terceros, el ineludible respeto de las íntegras condiciones ambientales que constriñen esa actividad y que compatibilizan su ejercicio con el reconocimiento del derecho de los otros a disfrutar de un medio ambiente adecuado». Tanmateix, algunes sentències modulen la responsabilitat de l'administració en casos de participació d'un tercer en la producció del resultat danyós. Per exemple, a la sentència del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears d'11 de desembre de 2001 s'estableix la responsabilitat solidària entre l'Ajuntament de Palma i un particular, aplicant la teoria de l'equivalència de les condicions.

Un altre exemple de responsabilitat patrimonial del municipi el trobem en la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Castella La Manxa de 10 de febrer de 2003, on s'estableix la responsabilitat de l'Ajuntament d'Albacete per la seva actitud passiva, insuficient i ineficaç davant d'una

activitat productora de sorolls (un cafè-bar) i es reconeix el dret indemnitzatori per danys morals del recurrent, per una quantitat de 3.000.000 de pessetes: «nos hallamos ante un funcionamiento anormal y antijurídico del servicio público, derivado del defectuoso ejercicio de la potestad pública de intervención en la materia de actividades clasificadas (...), imputable a la Corporación Local demandada; y que por las circunstancias expuestas «ut supra» (al desarrollarse la actividad colindante con el piso de que es titular la parte demandante), ha incidido por necesidad en la vulneración del derecho fundamental (del derecho a la intimidad y la inviolabilidad del domicilio, art. 18.1 i 2 de la Constitución); así como a los principios contenidos en el art. 45 de la Supranorma». Altres pronunciaments similars els trobem a les sentències del Tribunal Superior de Justícia d'Aragó de 30 de gener de 2001, que declara la responsabilitat patrimonial de l'Ajuntament de Nonaspe per l'anormal funcionament dels serveis públics de la seva competència per no evitar el desenvolupament d'una activitat molesta exercida sense la necessària llicència municipal i l'obliga a pagar una indemnització de 300.000 pessetes i del Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura de 21 de gener de 2003, que condemna a l'Ajuntament d'Almendralejo a pagar una indemnització d'1.000.000 de pessetes per consentir una activitat il·legal productora de sorolls.

CONCLUSIONS

Els ajuntaments gaudeixen d'importants competències de control en matèria de contaminació acústica derivades de la pròpia Constitució Espanyola, de la legislació de règim local i de sanitat i de la legislació específica en matèria de soroll, a més d'altres normes sectorials. Tenen, en conseqüència, l'obligació d'intervenir en el control de les activitats sorolloses.

En l'actualitat existeix una reiterada jurisprudència que declara lesionat el dret a la intimitat i a la inviolabilitat del domicili i condemna als ajuntaments a indemnitzar els danys i perjudicis patits pels particulars afectats, quan existeix una actitud passiva de les autoritats municipals davant les denúncies i queixes ciutadanes en matèria de soroll.

La jurisprudència actual reconeix l'existència de responsabilitat patrimonial dels municipis pel funcionament anormal del servei públic de control de les activitats productores de soroll. Aquest funcionament anormal es produeix tant per la manca total de qualsevol activitat de control, com per la insuficiència de les mesures de control adoptades.

L'obligació municipal en matèria de contaminació acústica no s'ha de limitar a verificar la concurrència dels requisits necessaris per a l'atorgament de la llicència a l'establiment o activitat, sinó que s'ha de fer extensiva al control i supervisió del correcte funcionament de l'activitat mentre l'autorització estigui operativa.

L'obligació municipal de reparar els danys i perjudicis provocats pels ajuntaments com a conseqüència de la seva inactivitat en el control del soroll és molt àmplia, ja que s'estén, d'acord amb la jurisprudència, als danys morals i als danys derivats de l'aparició de malalties -físiques i psíquiques-, de la pèrdua del valor de l'habitatge, la disminució del rendiment laboral provocat pel soroll, etc.

Aquesta innovadora línia jurisprudencial ha de sensibilitzar els ajuntaments pel que fa al problema del soroll. Els ajuntaments hauran d'adoptar totes les mesures de prevenció, control i correcció de la contaminació acústica a què resten obligats d'acord amb la normativa vigent si volen evitar futures condemnes a pagar indemnitzacions pels danys i perjudicis patits pels ciutadans.

àmbit **URBANISME**

PERSPECTIVES PER AL SÒL NO URBANITZABLE DEL REREPAÍS ACTIVITATS, INFRAESTRUCTURES I ROMPUDES

| Ramon **Queralt Boldú**

Llicenciat en Dret i Ciències Ambientals

| Núria **Rovira Costas**

Tècnica de la Unitat de Medi Ambient de la Diputació de Tarragona

DES DE FA DEU ANYS HEM ASSISTIT AL DETERIORAMENT INTENSIU D'UNA PART CONSIDERABLE DEL PAISATGE MEDITERRANI QUE CONEIXÍEM FINS ARA EN COMARQUES DEL REREPAÍS SUD I CENTRAL (ALT I BAIX Penedès, Alt i Baix Camp, Conca de Barberà, Ribera d'Ebre, les Garrigues, etc.) I QUE HAVIEN RESTAT FINS A INDEMNES A LA URBANITZACIÓ INTENSIVA DEL LITORAL DURANT ELS ANYS 70 I 80. D'UNA MANERA O ALTRA, A HORES D'ARA, LA PRESSIÓ SOBRE EL TERRITORI ÉS PRÀCTICAMENT CONTÍNUA I INTEGRAL, I TAMBÉ HO ÉS PER AL SÒL NO URBANITZABLE. EN L'ANTERIOR EDICIÓ D'AQUESTA REVISTA ES TRACTAVA LA URBANITZACIÓ DIFOSA COM UNA DE LES PRINCIPALS AMENACES PER AL SÒL NO URBANITZABLE, PERÒ TAMBÉ CAL ESMENTAR-NE D'ALTRES QUE ES TRACTEN A CONTINUACIÓ.

LES ALTRES AMENACES PER AL SÒL NO URBANITZABLE (SNU) A DATA D'AVUI

Les altres dinàmiques que alteren l'anomenat sòl rústic en l'àrea regional esmentada (comarques del rerepaís sud i central) són les que s'aborden en aquesta segona i darrera part de l'article. Sigui com sigui, la interdependència entre espai urbà i rural, molt sovint es materialitza en perills i alteracions sobre el territori rural per l'efecte d'uns fenòmens que, de forma majoritària, tenen un origen urbà, que és on, altrament, se situen els centres de decisió principals.

Destí de nous usos i activitats

Polígons industrials, centrals eòliques, càmpings, camps de golf i urbanitzacions adjacents, abocadors, parcs temàtics, i un llarg etcètera d'activitats, troben en el sòl no urbanitzable la superfície suficient, la discreció o l'ambient idoni, per a desenvolupar l'ús pretès. Aquestes implantacions, que per regla general, no solen acompanyar-se d'una anàlisi d'alternatives seriosa i real, s'acaben normalitzant mitjançant plans especials de feixuga tramitació que les revesteixen, així sí, de la cobertura normativa imprescindible.

Desenvolupament de grans infraestructures

La falta de coordinació entre administracions i organismes tècnics, les dificultats reals per materialitzar la planificació, l'interès dels grups immobiliaris i la consciència encara estesa, segons la qual el sòl rústic és un recurs abundant, fan possible que, en ple segle XXI, encara segueixi essent un fet normal que mitja dotzena d'infraestructures lineals (carretera, autopista, TAV, tren, alta tensió, oleoducte, ...) travessin una comarca per mitja dotzena de traçats diferents.

El resultat en termes d'ocupació material sobre aquest territori, tot i ser important, encara ho és poc si es compara amb l'impacte que resulta d'incorporar-l'hi (com no pot ser d'altra manera) l'efecte de la fragmentació sobre aquest sòl amb les successives barreres, els successius focus de soroll, els successius espais artificialitzats, les successives estacions de telefonia que donen cobertura a cada traçat, ...

I hi podríem afegir: Autopista Pau Casals, N-340, C-51, Rodalies RENFE Sant Vicenç de Calders-Barcelona per la costa o per l'interior, RENFE Barcelona-Lleida-Saragossa.

S: METROPOLITZACIÓ I ALTRES.

Rompudes agrícoles

En els darrers cinc anys, el territori està essent objecte d'un altre tipus de transformació; en aquest cas amb un origen, en bona part, endogen. Afavorits per l'existència de maquinària molt potent ha esdevingut usual l'anivellament de terrenys, fins ara ondulats o abancalats, fet fins ara impensable amb els modestos tractors de la penúltima generació de pagesos. D'acord amb aquesta tendència, en el transcurs dels pro-

pers anys, aquesta pràctica serà general en la major part de terres que veuran així transformar bona part del seu paisatge tradicional com a conseqüència d'aquests moviments de terres. Els habituals espais i vores de vegetació subespontània o naturalitzada entre camps i les petites illes de vegetació natural en racons més alterosos, pedregars, etc. poden ser integrats en qüestió de minuts o hores al conreu matriu per acció de les modernes retroexcavadores.

Causes i mòbils de les rompudes

Hi ha tres processos que condueixen de forma gairebé sistemàtica a l'adequació del relleu per facilitar el pas de la maquinària amb la supressió de les terrasses i marges:

- La renovació generacional quan, en molts casos, s'associa a una millora tecnològica;
- La irrupció d'empreses agro-industrials, d'origen divers que adquireixen grans paquets de terres on apliquen un model intensificat;

• La concentració parcel·laria, de la qual ja se n'ha iniciat la promoció en diferents comarques de la plana de Lleida.

Les funcions de les vores i marges i les conseqüències del seu desmantellament

Les vores de vegetació i els marges de pedra seca entre parcel·les i subparcel·les compleixen diverses funcions, algunes clau per a l'equilibri del territori. Es tracta de funcions de tipus ambiental perquè retenen el sol evitant així el risc d'erosió i empobriment

Les infraestructures al Baix Penedès: autopistes AP-2 i AP-7, IDIADA...

dels horitzons superficials i perquè també preserven la biodiversitat, (les vores dels marges constitueixen un autèntic banc de germosplasma autòcton). D'una altra banda compleixen una funció paisatgística, pel mosaic que aporten al conjunt del territori; històrica, com a part il·lustrativa del creixement demogràfic experimentat durant el s. XIX i XX i patrimonial civil, pel testimoni cultural que representa l'abancament en pedra seca.

Les conseqüències negatives per als sòls que comporta el desmantellament de marges per part del productor es compensen a base d'aportacions suplementàries d'adob, aportacions de terra vegetal i més dedicació en llaurades. Les conseqüències de la transformació de la morfologia original sobre els ecosistemes són difícils de quantificar, però, en qualsevol cas, suposen una degradació del paisatge, una pèrdua patrimonial i la liquidació de gran part dels elements naturals i de tota la rica fauna associada que, de retruc, alimenta la capacitat cinètica dels municipis.

INSTRUMENTS PREVISTOS EN L'ACTUALITAT PER REDUIR L'IMPACTE SOBRE EL SNU

Infraestructures i noves activitats: els estudis d'impacte ambiental (EIA)

Com és conegut perfectament per moltes persones del sector, els EIA, s'han convertit en un mer tràmit, una eina al servei dels promotors per legitimar la compatibilitat ambiental de qualsevol projecte. Els EIA, gairebé per sistema, no enregistren el seguiment ulterior que el propi EIA estableix per

mitjà del Pla de Vigilància Ambiental (PVA). Sovint es fan a posteriori, és a dir, quan el projecte constructiu ja és tancat i, d'altra banda i no menys important, hi ha el fet que és el promotor qui contracta els redactors, de manera que hom pot sospitar com a mínim que la relació com a client pot restar objectivitat i exigència als resultats.

Rompudes agrícoles: llicències municipals i permisos de rompuda

Des que és en vigor la Llei 2/2002, quan un propietari decideix replanar la seva finca, ha de demanar llicència municipal per a moviment de terres. A la pràctica és un tràmit que es redueix al pagament d'una mòdica taxa. Així i tot, pocs són els ajuntaments que requereixen la sol·licitud de llicència i en tot cas, es concedeix de manera automàtica. Molt semblantment al que succeeix amb aquells propietaris que pretenen ampliar la seva superfície de conreu manlllevant espai al bosc o matollar, quan adrecen –si ho fan, és clar– la preceptiva sol·licitud al Departament de Medi Ambient per obtenir l'autorització, normalment no menys automàtica. En definitiva, ara com ara, no hi ha cap mecanisme en funcionament que permeti oposar prevencions a qualsevol tipus de rompuda o desmantellament de marges i bancals.

ACCIONS I ESTRATÈGIES CONCRETES PER A LA CONSERVACIÓ DEL SNU

La sostenibilitat del territori, al nostre entendre, no ve donada per l'existència d'un gran espai poc o molt construït amb

taques verdes altament custodiades o protegides, sinó per l'existència d'amplis espais lliures amb zones edificades, per tant, cladrà gestionar aquest espai lliure. A continuació s'exposen algunes estratègies concretes.

Infraestructures i noves activitats

D'entrada, el més immediat que se'ns acut seria modificar la Llei 6/2001, d'Avaluació d'Impacte Ambiental, en el sentit de derivar a empreses independents la redacció dels EIA i, alhora, confegir una ampliació del llistat de supòsits subjectes a DIA (declaració d'impacte ambiental). En tot cas, és fonamental que la redacció de l'EIA sigui paral·lela a la redacció del projecte constructiu i mai a posteriori. A una escala més alta de decisió, el futur del territori i en resum, la sostenibilitat del país, es pot il·luminar si s'inicia un procés de rescat dels peatges de les autopistes que prevegi la possibilitat de convertir-les en autèntics corredors d'infraestructures. En tot cas, els grans eixos viaris són els corredors més adequats perquè enllacen els àmbits de producció i els de consum, faciliten el manteniment, unifiquen les xarxes i redueixen a una única gran estructura –ja existent, en tot cas– l'impacte sobre el territori.

Rompudes agrícoles

Abans que es consumi la transformació massiva del relleu, caldria avançar estratègies que permetin compatibilitzar la mecanització de les finques i el canvi a regadiu amb la conservació d'uns espais de vegetació subespon-tània. Es plantegen solucions específiques:

a) Establir un percentatge màxim de pendent final

En el moment en què un promotor sol·licita llicència per a moviment de terres, i si el pendent resultant d'eliminar un marge és superior al 15%, no s'autoritza la llicència. Aquest és per exemple, el sistema que segueix el DARP (Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca) per autoritzar rompudes. Cal reconèixer que, per a molts ajuntaments, aquest sistema presentaria un problema de control per la falta de mitjans. Òbviament, també implica socialitzar definitivament la necessitat de sol·licitar llicència municipal –tal com exigeix la Llei 2/2002–, aspecte precisament gens fàcil com s'ha comentat.

b) Catalogació dels marges i vores més valuoses del municipi

La nova figura de planejament municipal, el Pla d'Ordenació

Urbanística Municipal (POUM) estableix la necessitat, per ser aprovat, d'incorporar un Catàleg de Béns que reculli tots els elements amb un interès remarcable. Per aquesta via, poden catalogar-se els marges de major valor en funció de l'alçada, longitud, tipus de pedra, presència de germoplasma, ... Tot i que el treball de catalogació previ és més costós, el seguiment serà més senzill perquè es redueix a contrastar la sol·licitud de llicència amb l'absència de marges protegits, tenint en compte que la inclusió s'haurà comunicat al propietari i aquest ja coneix el règim a què se sotmet aquesta part de la finca. Com en la solució anterior, tot plegat passa per exigir a qualsevol propietari la sol·licitud de moviments de terres.

c) Revisió del cadastre

A hores d'ara, l'eina més efectiva és l'existència de franges de finca que cadastralment consten inscrites com a erms, pastura, mata baixa o forestal. En aquests casos, la necessitat d'haver de demanar permís de rompuda al Departament de Medi Ambient i Habitatge (o el DARP, fins fa poc) és més o menys respectada per la comunitat de propietaris i, encara que sigui un mer tràmit –gairebé sempre resolt favorablement–,

inhibeix o refreda pressumptes intencions de rompuda. Per això, i considerant que la darrera actualització de les dades cadastrals data de finals dels 80, tindria molt sentit una revisió acurada i que precisés a un nivell menut de detall. Aquesta revisió serviria de referència per fixar les àrees excloses de concentració a l'hora d'aplicar el procés.

d) Integrar a la massa comuna tots els perímetres forestals, erms i vores de vegetació

El procés de concentració parcel·laria contempla la unió de totes les diferents finques d'un mateix titular en una única porció de terra final que no resulta de la suma aritmètica. Aquesta presenta una superfície lleugerament diferent a l'original ja que incorpora variables agronòmiques tan diverses que fan impossible una correspondència exacta. En realitat, després de tot el procés de reagrupació, resta un 2, 3 o 4% de la superfície concentrada de cada sector que queda en mans de l'administració per acabar d'ajustar les contribucions dels més desfavorits, ubicar dels serveis i equipaments, completar la viabilitat, etc. És l'anomenada massa comuna, la qual en darrer terme revertirà als ajuntaments per a l'ús que considerin més

adequat. Aquesta via pot esdevenir una magnífica oportunitat per preservar una sèrie d'àrees testimoni més àmplies, però també, tal com succeeix en països centreeuropeus, per obtenir per part de l'administració la titularitat de determinades vores de vegetació i marges blindant així la seva funció clau i en definitiva, el ric mosaic d'aquestes zones.

UN ROC A LA FAIXA PER A LA GESTIÓ DEL SNU: ELS VEDATS DE CAÇA

Tot i la històrica animadversió existent entre les societats de caçadors i els sectors conservacionistes, l'entesa entre ambdós és una de les vies de treball més eficaces que es podrien eixamplar en el futur per la gran coincidència d'interessos (fonamentalment, un hàbitat de qualitat amb abun-

dància de fauna cinegètica i de retruc, no cinegètica, ja que la gestió i les millores reverteixen sobre tot el medi). És evident que hi ha una cessió de previsions per part d'uns i d'altres: l'admissió d'una pràctica agressiva i antinatural per a uns es compensa pels altres amb la incorporació de criteris tècnics, la pràctica de mesures de conservació del vedat i, finalment, amb la determinació de la capacitat de càrrega. A més, el pes específic conjunt d'aquests dos agents pot recolzar l'estratègia de gestió dels ens locals per a la preservació del sòl no urbanitzable, oferint-los arguments i eines per a evitar pràctiques que poden resultar conflictives o problemàtiques, des de tancar una finca o instal·lar-hi una determinada activitat, a evitar el tall d'un camí o variar el traçat d'un nou vial.

CONCLUSIONS

L'urbanisme municipal juga un paper clau en la sostenibilitat del model d'articulació del territori perquè de la seva acció reguladora en deriva la fesomia d'allò més fonamental, el territori, base física de tota activitat. Amb l'actual conjuntura normativa, el paper dels municipis és el més determinant per intervenir en les alteracions de caire més difús (urbanització difosa, rompudes, determinats usos i activitats), mentre que són els organismes de l'alta administració a qui correspon veïllar per les afeccions de les grans infraestructures. Tenint en compte que en el transcurs dels propers 5 a 10 anys, si no hi ha variació de l'actual bonança de la macroeconomia, les transformacions i noves implantacions sobre el territori es preveuen massives, la preservació de les funcions ecològiques més fonamentals depèn de l'aposta decidida de les administracions i la posada en marxa d'instruments veritablement resolutius. En aquest sentit, pot ser clau la concentració de les estructures de transport en corredors ja existents a fi d'evitar noves afectacions, més i més fragmentació i una creixent artificialització. Es tracta d'avançar cap al desenvolupament, però de manera sostenible.

L'entrevista

JAUME VERNET I LLOBET

Catedràtic de Dret Constitucional de la Universitat Rovira i Virgili, degà fundador de la Facultat de Ciències Jurídiques, ex membre de la Comissió Jurídica Assessora del Govern de la Generalitat i des d'abril membre del Consell Consultiu de la Generalitat. Ha estat professor a la Universitat de Barcelona i ha fet estades d'investigació a Itàlia i a Àustria. Té editades més de cent publicacions, majoritàriament sobre dret lingüístic i dret autonòmic. És membre del consell de redacció de tres revistes científiques.

COM A PERSONA EXPERTA EN EL SISTEMA FEDERAL AUSTRÍAC, QUINES DIFERÈNCIES HI HA ENTRE ELS ESTATS FEDERALS I L'ESTAT AUTONÒMIC?

La diferència fonamental és en l'origen, en la manera de creació dels estats. Per regla general les federacions es formen a partir d'estats preexistents i no d'un estat unitari que es descentralitza. D'aquesta manera «federar» significa «unir», en comptes de «donar poder». Això fa que algunes tècniques bàsiques dels estats federals no es donin a l'Estat espanyol, perquè la finalitat és reconèixer l'autogovern a partir d'un estat fortament centralitzat. Només cal comparar l'estat autonòmic amb les segones cambres, el sistema de finançament, l'autonomia constitucional, les formes de col·laboració, entre altres elements bàsics de les federacions. Tot i així, no hi ha unes institucions idèntiques que comparteixin tots els estats federals, perquè cadascun té la seva singularitat. Per això, és millor parlar d'estats compostos com a antònim dels estats unitaris, concepte que englobaria tota forma de distribució territorial del poder polític.

QUÈ OPINA DEL TRASPÀS DE COMPETÈNCIES DE LES CCAA ALS AJUNTAMENTS?

Les comunitats autònomes en general han estat força gasives amb les entitats locals per diverses raons. En destacarem dues: D'una banda, perquè havien de fer-se un lloc entre els ens territorials de l'Estat i han trigat força en consolidar-se per la poca lleialtat de les institucions centrals; i de l'altra, perquè el legislador central, avalat pel Tribunal Constitucional, ha promogut una relació bifront de les entitats locals amb les comunitats autònomes i l'Estat, a diferència del que succeeix en d'altres contrades on predomina una relació basada en una mena de cercles concèntrics, de manera que els ens locals es relacionen amb els ens subcentrals, però no directament amb els centrals. Per tant, encara està pendent una segona descentralització que acomodi l'organització local a l'estat autonòmic, en la que les comunitats autònomes gaudeixin d'una major autonomia en l'àmbit del règim local, tot respectant l'autogovern reconegut constitucionalment a les entitats locals.

COM PENSA QUE SERÀ L'ADMINISTRACIÓ LOCAL EN ELS PROPERES ANYS?

L'Administració local haurà d'assumir molts reptes en el futur. En el meu parer, per assenyalar-ne algun, ens podem fixar en les competències locals, que cal redefinir-les en funció dels ens locals que siguin més genuïns en cada comunitat autònoma. En aquest sentit, a Catalunya, hi ha molts municipis amb pocs recursos (degut en part al poc pes poblacional) per a desplegar correctament uns serveis que presten altres municipis més potents, des de la perspectiva també de la seva població. En ocasions, els interessos privats són més poderosos que una administració pública local, cosa que fa perillar una presa de decisions amb objectivitat per part d'entitats locals molt petites. D'aquesta manera, algunes funcions com ara l'urbanisme, el transport o la recollida de residus caldria situar-les en àmbits més forts, més resistents a les pressions. Altres vegades, els petits municipis no disposen de prou personal per documentar un expedient en condicions, tant d'eficàcia com d'eficiència, així com per fer front a la responsabilitat que pot derivar del funcionament de la mateixa administració en la que la voluntat no ho és tot. Naturalment sense menystenir la importància que la proximitat té en relació amb la solució a

d'altres problemes socials, on els alcaldes de poblacions petites desenvolupen una gran tasca.

QUINA IMPORTÀNCIA POT TENIR L'ADMINISTRACIÓ LOCAL EN UN MÓN GLOBALITZAT?

Les administracions locals adquireixen cada vegada una major rellevància en un món cada cop més globalitzat, com a contenció de la deshumanització que el mateix procés de globalització comporta. En alguns aspectes som més universals però en d'altres ens agrada més el tracte proper, el local. Alguns parlen de la «globalitat» com un concepte que vol comptabilitzar la tensió entre els dos pols, que no deixa de ser una nova versió de la permanent oposició entre la unitat i la diversitat, la qual ha afectat diferents camps al llarg de la història (la religió, la política, la cultura, l'economia, etc.).

HA DE HAVER-HI SEMPRE UNA ADMINISTRACIÓ SUPRAMUNICIPAL?

Com he dit abans, em sembla que determinades funcions han de desplegar-se en un nivell superior; això és, en un àmbit de major abast territorial. De la mateixa manera que hi ha problemes ambientals que impliquen la cerca de solucions globals, que impliquen a tots els països, com ara l'efecte hi-

vernacle; n'hi ha d'altres que poden trobar solució en àmbits territorials més petits (continentals, estatals, autonòmics i locals). Per tant, el principi de subsidiarietat no només ens diu que «el petit» faci en comptes «del gran» allò que pot fer correctament, sinó que també ens diu que «el més gran» actuï quan el poder inferior no hi arribi, quan sigui insuficient.

DES DEL PUNT DE VISTA TEÒRIC, ÉS POSSIBLE CONVERTIR LES 4 PROVÍNCIES EN VEGUERIES?

Amb la Constitució actual a la mà, l'àmbit provincial està força blindat. La seva existència és preceptiva per la norma suprema i l'Estatut d'autonomia (vigent o modificat) no pot obviar aquest mandat constitucional. Per això, s'obren almenys dues vies, dins del marc constitucional actual: fer coincidir les vegueries amb les províncies, el que pot implicar l'ampliació del nombre de les províncies per part del legislador orgànic central, o convertir a Catalunya en una comunitat autònoma uniprovincial, fet que també necessita el concurs estatal, i a continuació dividir Catalunya en vegueries. Tot això són decisions polítiques que impliquen l'àmbit local, l'autonòmic i el central. En el meu parer, exclusivament personal, no s'ha de descartar que finalment la reforma de la Constitució afecti més temes dels quatre esmentats pel president del Govern central, ja que el 1978 es va idear un estat autonòmic sense comunitats autònomes i la creació i evolució d'aquestes ha fet trontollar diversos preceptes

constitucionals, alguns dels quals són ara meres disposicions transitòries, per la qual cosa seria una llàstima, en pro de la normativitat de la Constitució, no esmenar aquests problemes, entre els quals no es pot descartar la compatibilitat entre les entitats locals i les comunitats autònomes.

I ARA COM A CATEDRÀTIC DE L'URV, LI SEMBLA QUE EL DRET LOCAL CONSTITUEIX UNA APOSTA FORTA PER L'URV?

La Facultat de Ciències Jurídiques ha prestat des del començament una atenció especial al Dret local, fet que es pot comprovar resseguint la compra de llibres a la biblioteca, així com les donacions rebudes. Igualment en col·laboració amb altres universitats i la Diputació de Tarragona, s'han fet vàries edicions d'un mestratge sobre Dret local que ha tingut molt d'èxit, així com d'altres estudis dins i fora de la llicenciatura de Dret. Hi ha un grup de professors, entre els quals em compto, que tenen el Dret local com una preocupació en el seu currículum.

HI HA UN INTERÈS IMPORTANT PER PART DELS ALUMNES DE L'URV ENVERS AL DRET LOCAL?

Des de la Facultat hem provat d'interessar els alumnes en el món local, ja que per alguns d'ells pot ser una sortida professional. Així gràcies al suport de diverses entitats locals, cada any els nostres alumnes hi fan pràctiques dins del seu itinerari acadèmic. Aquesta iniciativa ha donat molt bon resultat i ha apropat la realitat local com a camp d'estudi.

DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA